

ΤΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑΡΧΕΙΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΓΙΩ ΟΡΕΙ ΑΘΩ ΙΕΡΑΣ, ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ, ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΔΟΧΕΙΑΡΙΟΥ

Ἐκδοὺς τὴν ἱστορίαν τῆς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου δὲν συμπεριέλαβον ἐν αὐτῇ τὰ κειμηλιαρχεῖα αὐτῆς· μόνον ἐν παραρτήματι λίαν συνοπτικῶς ἐποίησάμην περὶ αὐτῶν λόγον, τοῦτο δ' ἕνεκα λόγων οἰκονομικῶν. Νῦν, κατ' εὐμενῆ παραχώρησιν τῆς Ἐπετηρίδος ταύτης, ἐκδίδωμι αὐτὰ ἐνταῦθα χάριν τῶν περὶ τὰς Βυζαντινὰς μελέτας καὶ τὴν ἀγιολογίαν ἀσχολουμένων.

Κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν τῶν Βυζαντινῶν ἐγγράφων δὲν ἐτήρησα τὴν χρονολογικὴν αὐτῶν τάξιν, ἀλλ' ἠρίθμουν αὐτὰ διὰ τῶν στοιχείων τῆς ἀλφαβήτου ὥς μοι παρεδίδοντο, διὰ τοῦτο δ' ἐν τῇ ταξιθεσίᾳ αὐτῶν ἐνταῦθα δὲν τηρεῖται ἡ κανονικὴ αὐτῶν σειρὰ.

Ἐκ τῶν νεωτέρων ἐγγράφων, πολλῶν ὄντων, ἐλάχιστα ἠρίθμησα, ὅσα ἡ μονὴ ἐθεώρησε σπουδαιότερα, τὰ δὲ λοιπὰ ἔθηκα, κατὰ τὴν ταξιθέτησιν τοῦ ἀρχείου, εἰς δεσμίδας κατὰ τὴν χρονολογικὴν τάξιν, ἣν εἶχον, καὶ τὴν προέλευσιν αὐτῶν.

Τὰ Τουρκικὰ καὶ τὰ τῆς Μολδοβλαχίας, μὴ ὄντα πάντα μεταπεφρασμένα, δὲν ἐταξιθέτησα.

Τούτων, μεταφρασθησομένων, καὶ τῶν νεωτέρων Ἑλληνικῶν ἐγγράφων, μόνον ἀδελφὸς τῆς μονῆς, ἔχων ὅλον τὸν ἀπαιτούμενον καιρόν, δύναται ἵνα ποιήσῃται λεπτομερεῖ περὶληπτικὸν κατάλογον.

Τὰ ἠριθμημένα ἔγγραφα διαιρῶ ἐνταῦθα εἰς τέσσαρας κατηγορίας. α') εἰς κτητορικά, ἐν οἷς περιέλαβον καὶ τὸ τοῦ κριτοῦ Βολερτοῦ Κωνσταντίνου Σπαθαρακανδιδάτου ὑπόμνημα, ὡς τὸ ἀρχαιότατον τῆς μονῆς ἔγγραφον β') εἰς Αὐτοκρατορικά χρυσόβουλλα¹ γ') εἰς κρισιμόγραφα τῶν ἀπογραφέων τῶν διαφόρων θεμάτων τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους καὶ δ') εἰς Πατριαρχικά σιγίλλια καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστικά ἔγγραφα² καὶ εἰς κρισιμόγραφα τῆς Μεγάλης Μέσης ἢ Συνάξεως, ὡς τὸ πάλαι ἐλέγετο ἡ ἐν Ἀθῶ τοπικῇ ἀρχῇ, καὶ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ὡς νῦν ὀνομάζεται αὕτη³.

¹ Ἐδημοσιεύθησαν ταῦτα ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τῆς Ἐταιρείας τῶν Βυζαντινῶν Σπουδῶν τόμῳ Δ'. (1927) σ. 285-311.

² Ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς αὐτῆς Ἐπετηρίδος τῷ 1928 σ. 100-129.

³ Τινὰ τῶν κρισιμογράφων τῆς Μεγάλης Μέσης ἐδημοσιεύθησαν μετὰ τοῦ Πρώτου τοῦ ἁγίου Ὁρους ἐν τῷ Γ'. τόμῳ τῆς αὐτῆς Ἐπετηρίδος τῷ 1929 σ. 233-281.

Ἡ βιβλιοθήκη, ἥς τὰ χειρόγραφα περιεγράφησαν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Σπυριδωνος Λάμπρου¹, χρήζει μεγάλης ἐρεῦνης καὶ μελέτης, ἐπειδὴ ἐν τῇ ᾧ ἐκάστου σχεδὸν κώδικος ἢ τόμου ὑπάρχει ἀναγεγραμμένον καὶ τι ἱστορικὸν γεγονός, ἐπὶ πολλῶν δὲ γράφονται καὶ οἱ δωρηταὶ ἢ ἀντιγραφεῖς, ἐπὶ τινων δὲ μουσικῶν καὶ οἱ μελωδοί².

Τὰ ἅγια λείψανα, περὶ ὧν μόνον ἡ παραδόσις ὁμιλεῖ καὶ ὧν ἡ ἀφιέρωσις εἰς τὴν μονὴν δὲν ἀναφέρεται ἐν οὐδενὶ ἐπισήμῳ ἐγγράφῳ, πλην ἐνὸς σταυροῦ τοῦ ἀειμνήστου ἡγεμόνος τῆς Μολδοβλαχίας κυροῦ Ἰωάννου Ἀλεξάνδρου Βοεβόδα τοῦ Λαπουσέανου, διαιρῶ εἰς δύο κατηγορίας, εἰς τὴν τῶν προτιθεμένων εἰς κοινὴν τιμητικὴν προσκύνησιν καὶ εἰς τὴν τῶν μὴ ἐκτιθεμένων, ἔνεκα τῆς πληθύος αὐτῶν, ἀλλὰ φυλασσομένων ἀσφαλῶς ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ, τῷ ὑπάρχοντι ἐν τῷ ἱερῷ βήματι τοῦ Καθολικοῦ τῆς μονῆς ναοῦ, ἐν ᾧ ἀπόκεινται καὶ τὰ εἰς προσκύνησιν ἐκτιθέμενα.

Αἱ θῆκαι τῶν ἁγίων λειψάνων κατεσκευάσθησαν ἢ ἀνεκαινίσθησαν ὑπὸ εὐσεβῶν Χριστιανῶν, εὐλαβείας χάριν, ἢ ὑπὸ τῶν μεταβαινόντων εἰς ἁγιασμόν τῶν Χριστιανῶν «ταξειδιωτῶν» ὥς καὶ ἐν τοῖς κατέκαστα ὁψόμεθα.

Μετ' ἐπιστασίας ἐνώπιον ὄλων τῶν προϊσταμένων τῆς μονῆς ἐπιμελῶς ἐρευνήσας τὰς λειψανοθήκας, ἐν οὐδεμιᾷ εὗρον λείψανα Νείλου τοῦ μυροβλήτου, Παύλου τοῦ Θηβαίου, τῶν δυσμυρίων μαρτύρων Πολιεύκτου καὶ Φιλοθέου, ἅτινα ἀναφέρει ὁ Γεράσιμος Σμυρνάκης, ὁ ἀντιγράφας τὸν μέγαν Πρωτοσύγκελλον Κύριλλον, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου ἴσως θὰ ὑπῆρχον, ὕστερον δ' ἀπώλεσθησαν³.

Ἱερὰ σκευὴ καὶ ἄμφια Βυζαντινῆς ἐποχῆς ἡ μονὴ τοῦ Δοχειαρίου οὐ κέκτηται, εἰ καὶ ὁ ἀειμνήστος ἡγούμενος καὶ ἀνακαινιστὴς ὅσιος Νεόφυτος «καὶ πέπλα πολύτιμα καὶ ἀργύρεα σκευὴ ἱερὰ καὶ εἰκόνας ὁμοίως πανσέπτους καὶ βίβλους ἁγίας τοῖς οὖσι προστέθηκε», διότι κατ' ἐπανάληψιν ἡρημώθη καὶ ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς φρουρᾶς κατὰ τὴν μεγάλην ἡμῶν ἐπανάστασιν ἐσυλήθη. Ἐχει ὅμως ἱκανὰ τῆς μεταβυζαντινῆς ἐποχῆς καὶ ὥραϊα, ἅπερ

¹ Κατάλογος Σπυριδωνος Λάμπρου τόμος Α'. σελ. 233 — 269.

² Πάντα ταῦτα τὰ σημειώματα πρέπει ν' ἀποτελέσωσι ἰδίαν μελέτην, γραφησομένην μόνον ὑπὸ ἀδελφοῦ τῆς μονῆς, ἔχοντος τὸν πρὸς τοῦτο χρόνον εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ.

³ Τὴν χειρίστην ἐντύπωσιν μοι προὔξενησεν ἡ ἐκ προθέσεως πρὸς συκοφαντίαν τῆς μονῆς ὑπὸ τοῦ Σμυρνάκη, οὐδὲ πόρρωθεν ἰδόντος τὸ σκευοφυλάκιον τῆς μονῆς οὐδὲ τὸ ἀρχεῖον αὐτῆς, ἀναγραφείσα πληροφορία ὅτι αὕτη εἶχε τὴν χάραν τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ, ἥτις ἀπώλεσθη ἢ ἀπεμπολήθη πρὸ τινων ἐτῶν ἐν Σέρραϊς κατὰ τὴν περιοδείαν ταξειδιώτου τινός. Ἐκ τῆς συκοφαντικῆς μάλιστα ταύτης καὶ ψευδοῦς ἅμα ἀναγραφῆς ὠρμήθησαν οἱ πατέρες τῆς ἐν Ὀλύμπῳ ἱερᾶς μονῆς τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ διὰ τῶν Πατριαρχείων ἐξητήσαντο τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς· ἀλλὰ πῶς νὰ ἀποδώσωσιν οἱ Δοχειαρίται πατέρες λείψανον, ὅπερ οὐκ εἶχον καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀπώλεια οὐδὲ εἰς γνῶσιν αὐτῶν εἶχε περιέλθει;

κατωτέρω μετὰ τῶν ἄλλων ἱερῶν κειμηλίων λεπτομερῶς καταγράφω ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν ἐν τῷ ἀρχεῖῳ ἀποκειμένων ἔγγραφων.

Α΄

ΑΡΧΕΙΟΝ

**α΄. Κιητορικὰ ἔγγραφα τοῦ 11^{ου} μέχρι 16^{ου} αἰῶνος, 9,
ὕπὸ τὰ ἐξῆς στοιχεῖα.**

Α΄.

Ὑπόμνημα τοῦ κριτοῦ Βολεροῦ Κωνσταντίνου Σπαθαροκανδιδάτου τοῦ ἔτους 1038, δι' οὗ ἐξασφαλίζει τῇ μονῇ τὸν ἀγρὸν τῆς Περιγαρδικείας. Ἄρχεται δὲ «Ἡ ἐν ἀγίῳ ὄρει ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀγίου Νικολάου...» καὶ λήγει «μέχρι τοῦ πάχεος ἀκρωτήρος, ὅθεν καὶ ἤρξατο ¹».

Β΄.

Ἐγγραφον πρατήριον τῆς συζύγου τοῦ Στεφάνου Ῥάσοπα περὶ τοῦ προαστείου τοῦ Ἰσωνος ἐκδοθὲν τῷ 1112. Ἄρχ. «† Εὐδοκίας τῆς γνησίας θυγατρὸς Γρηγορίου...» καὶ λήγ. «Βασίλειος... καὶ ἀρχιδιάκονος τοῦ Λαζάρου παρῶν... καὶ προτροπῇ τῆς προταξάσης μαρτυρῶν ²».

Γ΄.

Ἀνταλλακτήριον μεταξὺ Νικηφόρου Μαγίστρου τοῦ Βούρτζη καὶ τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς Νεοφύτου ἐκδοθὲν τῷ 1118. Ἄρχ. «Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς...» καὶ λήγ. «Βασίλειος ἀρχιδιάκονος ὁ τοῦ Λαζάρου παρῆν».

Δ΄.

Ἀχρονολόγητος καὶ ἀνυπόγραφος Διάταξις τοῦ ἡγουμένου Νεοφύτου ἀρχομένη· «ὄνειν τι χρῆμα ὁ θάνατος» καὶ λήγουσα «καὶ ποιμαίνειν ἡμᾶς καὶ οὐκ ἔτι ³».

Ε΄.

Πρατήριον ἔγγραφον, ἐκδοθὲν τῷ 1195. Ἄρχ. «ὁ εὐτελὴς Ματθαῖος ἱερομόναχος...» καὶ λήγ. «καὶ λοιπῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν», οὔτινες καὶ ὑπέγραψαν αὐτό.

Ζ΄.

Διαθήκη τοῦ ἀνακαινιστοῦ τοῦ μονυδρίου τοῦ τιμίου Προδρόμου συνταχθεῖσα τῷ 1331. Ἄρχ. «Ἐπειδὴ μοι τὸ τοῦ βίου πέρας πλησιάζον ὁρῶ...»

¹ Ἀνωθεν τῆς νῦν ἀρχῆς τοῦ ἔγγραφου τούτου κατέστησαν ἐξίτηλοι ἑνδεκα σειραί, αἵτινες δὲν ἀναγινώσκονται.

² Ἔπονται ἑτεραι ἑννέα ὑπογραφαί.

³ Τὸ ἔγγραφον τοῦτο τυγχάνει κολοβόν, ἀλλ' εὐρίσκεται ἀντίγραφον αὐτοῦ νεώτερον πληρὲς ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 427 κώδικι ἔχον ἐν συνεχείᾳ «ἐκφυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς.....» καὶ λήγει «εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν νῦν τε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν».

καὶ λήγ. «Τούτου γὰρ χάριν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἐπιτελεύτιον γράμμα μου. ἔτους, ὧλθ'».

Η'.

Ἀφιερωτήριον τοῦ μοναχοῦ Σίμωνος καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Δημητρίου συνταχθὲν τῷ 1382. Ἀρχ. «Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς...» καὶ λήγ. «Ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων τοῦ τε Δεβλιτζηνοῦ κυρίου Μανουήλ, τοῦ Ἀγγέλου κ. Γεωργίου καὶ τοῦ Κασσαντρηνοῦ κ. Μανουήλ».

Θ'.

Ἐνοικιαστήριον τοῦ ἐν Δάφνῃ μονυδρίου πρὸς τὴν μονὴν τοῦ παπᾶ κυροῦ Διονυσίου γενόμενον κατὰ μῆνα Ἰούλιον τῆς ἐνισταμένης β'. Ἰνδικτιῶνος τοῦ ὧλθ'. ἔτους (1424). Ἀρχ. «† Ἰησοῦ Χριστὲ βοήθει. Φθονερῶν ἂν εἴη καὶ μισοκάλων ἀνδρῶν» καὶ λήγ. «ὑπογραφὴν συνήθως παρ' ἡμῶν τε καὶ τοῦ πανοσιωτάτου πατρὸς καὶ Πρώτου καὶ τῶν ἄλλων πατέρων ἁγίων, οὓς προσεκαλεσάμεθα πρὸς τοῦτο», μεθ' ὃ ἔπονται πολλὰ ὑπογραφαί, ὧν ἐν τέλει γέγραπται ὁ προηγούμενος τῶν Ῥουσῶν Δωρόθεος ἱερομόναχος καὶ Δικαίου τοῦ Ἐσφιγμένου.

Ι'.

Συμφωνητικὸν μεταξὺ μονῆς καὶ ἡγεμονίδος Ῥωξάνδρας καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Μπογδάνου. Ἀρχ. «Ἐν ἔτει ζοϛ' (1570) καὶ λήγ. «καὶ ἔδωκε σοῦμα ἄσπρα χιλιάδας ρξε'».

β'. Αὐτοκρατορικοὶ Χρυσόβουλλοι λόγοι.

ΙΑ'.

Ἀνδρονίκου τοῦ Γ'. ἐκδοθεὶς τῷ 1331. Ἀρχ. «Ἐπεὶ οἱ μοναχοὶ τῆς σεβασμίας μονῆς τῆς βασιλείας μου» καὶ λήγ. «ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ἐπeseμήνατο κράτος¹».

ΙΒ'.

Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου ἐκδοθεὶς τῷ 1343 πρὸς ἀσφάλειαν ὅλου τοῦ κτήματος τοῦ Ῥωσσαίου, ὅπερ ἐξησφάλιζε καὶ τὸ τοῦ Ἀνδρονίκου Γ'. Ἀρχ. «Ἐπεὶ οἱ μοναχοὶ τῆς ἐν ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἀθῶ διακειμένης σεβασμίας μονῆς...» καὶ λήγ. κατὰ τὸν συνήθη τύπον.

ΙΓ'.

Στεφάνου Δουσάν ἐκδοθεὶς τῷ 1349 καὶ ἐξασφαλίζων τῇ μονῇ τὸ Καστέλιον καὶ τὴν Ῥεβενίκαιαν σὺν τῷ ἐκεῖσε πύργῳ. Ἀρχ. «Ἐπεὶ πρὶν εὐηργέτησεν ἡ βασιλεία μου...» καὶ λήγ. κατὰ τὸν συνήθη τῶν Αὐτοκρατορικῶν χρυσοβούλλων τύπον.

¹ Ἐλλείπουσιν αἱ λέξεις λόγος, ὁ μὲν καὶ ἡ Ἰνδικτιῶν.

ΙΔ΄.

Ἰωάννου τοῦ Καντακουζηνοῦ, δι' οὗ παραχωρεῖται τῷ Δ. Δεβλιτζηνῷ μέρος τῶν κτημάτων τῆς Ἑρμηλείας ἐξεδόθη δὲ τῷ 1350. Ἀρχ. «Ἐπειδὴ διωρίσατο ἡ βασιλεία μου...» καὶ λήγ. ὡς συνήθως.

ΙΕ΄.

Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου πρὸς τὸν μέγαν Ἀδνουμιαστὴν Γ. Κατζαρᾶν, ἵνα κατέχη δι' αὐτοῦ τὴν ἐν Καλαμαριά γῆν τοῦ Πατρικωνᾶ. Ἐξεδόθη τῷ 1351. Ἀρχ. «Ἐπεὶ ὁ οἰκεῖος τῇ βασιλείᾳ μου...» καὶ λήγ. ὡς συνήθως.

ΙϚ΄.

Ἄλλος τοῦ αὐτοῦ ἐξασφαλίζων τὰ ἐν ἀγίῳ ὄρει κτήματα καὶ ὅρια τῆς μονῆς. Ἐξεδόθη τῷ 1356. Ἀρχ. «Οὐδὲν οὕτως ἴδιον πέφυκεν εἶναι...» καὶ λήγ. κατὰ τὸν συνήθη τύπον.

ΙΖ΄.

Ἄλλος τοῦ αὐτοῦ περὶ κατοχῆς τοῦ Διαβολοκάμπου. τῆς σκάλας Κόνιτζας, τῶν Ἀμαριανῶν καὶ τῆς Ἑρμηλείας. Ἐξεδόθη τῷ 1356. Ἀρχεται καὶ λήγει ὡς καὶ τὸ ἀνωτέρω.

ΙΗ΄.

Ἐγγραφον τῆς μεγάλης Δομεστικίσσης Ἀννης Καντακουζηνῆς τῆς Παλαιολογίνας περὶ τῶν Ἀμαριανῶν ἐκδοθὲν τῷ 1373. Ἀρχ. «Ἡ μεγάλη Δομεστικίσσα Ἀννα...» καὶ λήγ. «ὅπερ καὶ ἐγράφη ἐκ προτροπῆς τοῦ... Πρωτονοταρίου κυρίου...¹ τοῦ Σωτηριώτου μηνὶ Αὐγούστῳ Ἰνδικτιῶνος ια΄. ἔτους, Ϝωπα θ'.

ΙΘ΄.

Μανουὴλ Β΄. τοῦ Παλαιολόγου περὶ τῶν Ἀμαριανῶν καὶ τῆς Ἑρμηλείας ἐκδοθεὶς τῷ 1415. Ἀρχ. «Οἱ ἐνασκούμενοι τῇ σεβασμῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου... καὶ λήγ. «τὸ παρὸν ἴσον ἡ βασιλεία μου αὐτοῖς ἀπέλυσε, ἵνα ἔχωσιν αὐτὸ εἰς τὰ ἑξῆς... γεγονὸς ἐν ἔτει ἑξακισχιλιοστῷ ἑννακοσιοστῷ εἰκοστῷ τρίτῳ».

Κ΄.

Ἀγνώστου Βασιλέως, ἕνεκα φθορᾶς, δι' οὗ ἐξασφαλίζονται τὰ κτήματα τοῦ πανσεβάστου σεβαστοῦ κ. Δημητρίου Μουρίνου εἰς τὴν Παφλαγονίαν, Δέρκων Ἑρμηλείαν, Κραββατᾶν καὶ Ἀντιγόνειαν καὶ ὁ περὶ τὴν Σθλά-νιτζαν τόπος μετὰ καὶ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κασσανδρεῖα χειμαδίου καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ παλαιοχωρίου. Ἀρχ. «Οὐδὲν ἄρα οὕτω βασιλέως οἶδε ψυχὴν...» καὶ λήγ. «Πρωτοβεστιαρίτης κύριος Δημήτριος ὁ Μουρίνος, καθὼς εὗρίσκεται²».

¹ Ἐλλείπει τὸ ὄνομα.

² Ἐλλείπουσιν ἑπτὰ σειραὶ καὶ ἡ ὑπογραφή τοῦ βασιλέως, φθαρεῖσαι.

ΚΑ'.

Χρυσόβουλλον ἀγνώστου ἐπίσης Βασιλέως μὴ ἀναγινωσκόμενον, ἔνεκα φθορᾶς.

Παρακελεύεται, ὅπως ἡ μονὴ τοῦ Δοχειαρίου κατέχη καὶ νέμηται ἅπαντα τὰ κτήματα αὐτῆς ὅπουδῆποτε ὄντα.

ΚΖ'.¹

Ἐτερος, ἐπίσης ἀγνώστου Βασιλέως, διοριζομένου ὅπως τὰ Ἀμαριανὰ κατέχωνται ὑπὸ τῆς τοῦ Δοχειαρίου καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῆς τοῦ Ἀκαλνίου μονῆς. Ἐξεδόθη τὸν Φεβρουάριον(;) τῆς γ'. Ἰνδικτιῶνος καὶ ἄρχεται «Ἐπεὶ ἀνηνέχθη τῇ βασιλείᾳ μου ὥς ὁ περιπόθητος θεῖος αὐτοῦ», λήγει δὲ «ἐγένετο αὐτοῖς καὶ τὸ παρὸν τῆς βασιλείας πρόσταγμα».

ΛΕ'.

Ἐπίσης ἀγνώστου Βασιλέως διοριζομένου, ἵνα ὁ ἀμπελῶν Γρηγορίου τοῦ Ἰσβῆ ἀνήκη τῇ τοῦ Δοχειαρίου μονῇ καὶ οὐχὶ τῷ Τρικανᾷ. Ἐξεδόθη τὸν Μάιον τῆς ιδ'. Ἰνδ. καὶ ἄρχεται «Ἐπεὶ ὁ ὑσβῆς ἐκεῖνος πρὸ χρόνων ἔξ...» καὶ λήγ. «ἐπειδὴ κατὰ πᾶσαν ἀκρίβειαν ἔξε(δικάσθη;) ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις παρὰ τῆς βασιλείας μου!»

γ'. Κρисиμόγραφα τῶν ἀπογραφῶν τῶν διαφόρων θεμάτων τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους.

ΚΒ'.

Ἐγγραφον τοῦ Πρωτοκυνηγοῦ Ἰωάννου τοῦ Βατάτζη ἐκδοθὲν τὸν Ἀπρίλιον τῆς Θ'. Ἰνδ. καὶ ἀποκαθιστὰν τὴν μονὴν ἐν τοῖς κτήμασιν αὐτῆς Ἀτουβλα, Περιγαρδικεῖα Λογγῶ, Ῥωσαίου καὶ Ἑρμηλεία: Ἀρχ. «Ἐπεὶ εὗρον τὴν κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἀθῶ διακειμένην...» καὶ λήγ. «ἐπεδόθη τῷ μέρει τῆς διαληφθείσης σεβασμίας βασιλικῆς μονῆς, τῆς ἐπικεκλημένης τοῦ Δοχειαρίου».

ΚΓ'.

Σιγιλλιῶδες γράμμα τοῦ Δομεστίκου Κωνσταντίνου τοῦ Μακρινοῦ ἐκδοθὲν τὸν Ἀπρίλιον τῆς ς'. Ἰνδ. καὶ ἐξασφαλίζον τὰ ἐπὶ τοῦ κτήματος τοῦ Ῥωσαίου δίκαια τῆς μονῆς. Ἀρχ. «Ἐν τῷ ποιεῖν με τὴν ἀπογραφικὴν ἀναθεώρησιν...» καὶ λήγ. «Ἐπεδόθη τῇ διειλημμένῃ σεβασμίᾳ βασιλικῇ μονῇ.... δι' ἀσφάλειαν».

ΚΔ'.

Σιγιλλιῶδες γράμμα, οὗ ἡ ὑπογραφή δυσανάγνωστος, ἐκδοθὲν τὸν Μάιον τῆς ε'. Ἰνδ. καὶ παραδίδον τῇ μονῇ τὴν ἀρπαγεῖσαν ὑπὸ τῶν βαρβαρηνῶν

¹ Δὲν τηρεῖται ἐνίοτε ἡ ἀριθμητικὴ σειρὰ, διότι τὰ ἐν τῷ μεταξύ ἔγγραφα ἔχουσιν ἐκδοθῆ ἐν προηγουμένοις; τόμοις τῆς Ἐπετηρίδος ταύτης.

στρατιωτῶν καὶ τοῦ Νεοκαστρίτου γῆν 1500 μοδίων, ὥς καὶ τὴν τῶν 350 ἐκ τῆς Ἑρμηλείας. Ἄρχ. «Ἐπεὶ ἐδεξάμην θεῖον καὶ προσκυνητὸν πρόσταγμα...» καὶ λήγ. «τῇ διαληφθείσῃ σεβασμῷ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου δι' ἀσφάλειαν».

ΚΕ'.

Ἐγγραφον τοῦ μεγάλου Δούκα τοῦ Πρωτοβεστιαρίτου ἐκδοθὲν τὸν Σεπτέμβριον τῆς ιγ'. Ἰνδ. καὶ διατάσσει τὴν παράδοσιν τῆς ὑπὸ τοῦ Χαγερῆ ἀποσπασθείσης γῆς ἐκ τοῦ κτήματος τοῦ Ῥωσαίου τῇ μονῇ. Ἄρχ. «Ἐφθασεν ὁ Χαγερῆς...» καὶ λήγ. «καὶ ἐπεδόθη τῷ μέρει τῆς διαληφθείσης σεβασμῶς βασιλικῆς ἁγιορειτικῆς μονῆς δι' ἀσφάλειαν».

ΚΗ'.

Ἐγγραφον, δι' οὗ ὁ Σακελλίων τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης καὶ ὁ δούλος τοῦ Βασιλέως Γεώργιος ὁ... ἀποφαίνονται ὅτι ἡ μονὴ ὀφείλει ἵνα χορηγῇ τῇ συζύγῳ τοῦ Δεβλιτζηνοῦ Μαρίας ἐν ἀδελφάτῳ κατ' ἔτος ἐν ὅσῳ ζῇ. Ἄρχ. «Τῆς Δοβλιτζηνῆς κυρίας Μαρίας...» καὶ λήγ. «καὶ ἐπὶ τούτῳ τὸ παρὸν σεκρετικὸν ἡμέτερον ἐγεγόνει γράμμα. Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ, ΙΓ'. Ἰνδ. ,ϞϠΙΓ'. ἔτει» (1405).

ΚΘ'.

Σιγίλλιωδες γράμμα Ἐδεσσηνοῦ τοῦ ὀρφανοτρόφου, δι' οὗ ἐξασφαλίζει τῇ μονῇ τὰ ἐν Ἑρμηλείᾳ κτήματα αὐτῆς. Ἐξοδόθη τὸν Μάρτιον τῆς ΙΒ'. Ἰνδ. Ἄρχ. «Ἐν τῷ ποιεῖν με τὴν ἀπογραφικὴν ἐξίσωσιν...» καὶ λήγ. «καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Δοχειαρίου δι' ἀσφάλειαν».

Λ'.

Πρᾶξις τοῦ κριτοῦ καὶ ἀναγραφῆς Βολεροῦ Ξιφιλίνου ἐκδοθεῖσα τῇ 25 Μαρτίου τῆς Β'. Ἰνδ. δι' ἧς ἐξασφαλίζει τῇ μονῇ τὰ ἐν Σάτουβλα ἢ Ἀτουβλα καὶ Περιγαρδικεῖα κτήματα αὐτῆς. Ἄρχ. «Ἰσον τῶν τιμίων καὶ προσκυνητῶν πιττακίων...» καὶ λήγ. «Δοθήτω δὲ τοῖς μοναχοῖς παρὰ σοῦ καὶ τὸ ταύτης Ἰσον μεταληφθὲν καὶ συνήθως βεβαιωθὲν εἰς ἀσφάλειαν».

ΛΑ'.

Ἐγγραφον τοῦ μεγάλου Διοικητοῦ Θεσσαλονίκης Ἰωάννου Δούκα ἐκδοθὲν τὸν Μάϊον τῆς η'. Ἰνδ. Παραδίδει δὲ δι' αὐτοῦ τῇ μονῇ τὴν Ἀτουβλαν καὶ τὴν εἰς τὸ Κατεπανίκιον τῆς Καλαμαρίας περὶ τὸ Ῥούσιον γῆν τῶν 1000 μοδίων. Ἄρχ. «Ἐπειδὴ ἐδεξάμην θεῖον καὶ προσκυνητὸν πρόσταγμα...» καὶ λήγ. «καὶ ἐπεδόθη... μονῇ τοῦ Δοχειαρίου δι' ἀσφάλειαν».

ΛΒ'.

Ἐγγραφον τῶν δούλων τοῦ Βασιλέως Παύλου Γαζῆ καὶ Γεωργίου... δι' οὗ παραδίδουσι τῇ μονῇ τὴν Περιγαρδικεῖαν, τὸ ἡμῖς τῆς Ἑρμηλείας, τὸ ὅλον τοῦ χωρίου τῶν Μαριανῶν καὶ τὸ ἡμῖς τοῦ Καλοκάμπου μεθ' ὧν

τῶν δικαίων καὶ προνομίων αὐτῆς, τὸ περὶ τὴν Ἑρμῆλειαν Παλαιοχώριον, τὸν ἅγιον Νικόλαον, τὰς ἐν αὐτοῖς ζευγαρίας ἐλεύθερα καὶ ἀνενόχλητα ἀπὸ παντὸς δημοσιακοῦ βάρους καὶ πάσης ἐτι βασιλικῆς ἀπαιτήσεως. Ἄρχ. «Ἐπεὶ ὠρίσθημεν παρὰ τοῦ κραταιοῦ...» καὶ λήγ. «καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον... γράμμα. Μηνὶ Μαΐῳ, Ἰνδ. β'. κατὰ τὸ ,ῚϞιζ'. ἔτος» (1409).

ΛΓ'.

Ἐγγραφον τῶν δούλων τοῦ Βασιλέως Στεφάνου Δούκα τοῦ ῚΑδηνοῦ, Ἰωάννου τοῦ ῚΑδηνοῦ καὶ...¹, δι' οὗ ἀποκαθιστῶσι τὴν μονὴν ἐν τοῖς δικαίοις, ἅπερ εἶχεν ἐν τῇ Περιγαρδικείᾳ, καὶ τὰ ὅποια εἶχον καταπατηθῆ. Ἄρχ. «Οἱ ἐν τῇ κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἀθῶ σεβασμία...» καὶ λήγ. «Ἐπεὶ εἰς δῆλωσιν τούτων καὶ ἀσφάλειαν ἐπεδόθη αὐτοῖς καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον γράμμα. Μηνὶ Δεκεμβρίῳ Ἰνδ. ιβ'».

ΛΔ'.

Γράμμα τῶν δούλων τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Δούκα τοῦ Ὶζυκανδουλήνου, τοῦ μεγάλου Χαρτοφύλακος καὶ Λασκάρεως τοῦ Κεφαλᾶ, δι' οὗ ἀπέδωκαν τῇ μονῇ τὴν ἀποσπασθεῖσαν ἀπὸ τοῦ κτήματος τοῦ Πατρικωνᾶ ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Κατσαρᾶ γῆν ὥσει μοδίων δισχιλίων τετρακοσίων. Ἄρχ. «Ὁ οἰκεῖος τῷ ἁγίῳ ἡμῶν αὐθέντῃ...» καὶ λήγ. «ἐπεδόθη αὐτοῖς δι' ἀσφάλειαν. Μηνὶ Φεβρουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος α'».

ΛΕ'.

Γράμμα τοῦ εἰρημένου Ἰσβῆ, δηλοῦντος ὅτι ἐπῆλθε συμβιβασμὸς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς μονῆς περὶ τοῦ ἀμπελίου καὶ ἔλαβεν ὅσα ὑπέρπυρα διέκριναν οἱ ἄρχοντες. Ἄρχ. «Ἐπεὶ εἰς τὴν περὶ ἀμπελίου ὑπόθεσιν...» καὶ λήγ. «ἐδόθη τοῖς εἰρημένοις μοναχοῖς εἰς παντελῆ ἀνενοχλίσιν καὶ ἀσφάλειαν. Μηνὶ Ἰουνίῳ Ἰνδ. δ'²».

**δ'. Πατριαρχικά σιγίλλια καὶ ἄλλα Ἐκκλησιαστικά Ἐγγραφα,
ὅσα ἡ μονὴ παρέδωκε μοι εἰς ἀρίθμῃσιν.**

ΛΖ'.

Ἐγγραφον τῆς Μ. Ἐκκλησίας, δι' οὗ δηλοῦται ὅτι τὸ κτῆμα τὰ Μαριανὰ ἀνήκει τῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου καὶ οὐχὶ τῇ τοῦ Ἀκαπνίου. Ἄρχ. «Ἐπεὶ ὁ περιπόθητος θεὸς τοῦ κρατίστου καὶ ἁγίου μου αὐτοκράτορος...» καὶ λήγει «κατὰ τὴν παροῦσαν συνοδικὴν διάγνωσιν τῆς ἡμετέρας μετριότητος ἀπολυθεῖσαν αὐτοῖς εἰς τὴν περὶ τούτου ἀσφάλειαν. Μηνὶ Ἰανουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος ιγ'».

¹ Τὸ ὀνοματεπώνυμον τοῦτο δυσανάγνωστον.

² Ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν ἀρχόντων.

ΛΗ΄.

Κρισιμόγραφον τοῦ ἐπισκόπου Ἀρδαμέρεως Θεοδοσίου, δι' οὗ δηλοῦται ὅτι ἡ περιουσία τοῦ προειρημένου Ἰσβῆ ἀνήκει τῇ μονῇ, ἣς ἦν μοναχὸς καὶ οὐχὶ τῷ Καβακαρίῳ Δημητρίῳ τῷ Πατρικωνᾷ. Ἀρχ. «Οἱ ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἀθῶ διακειμένης...» καὶ λήγ. «ἐπιδέδοται εἰς δικαίωσιν αὐτῆς καὶ ἀσφάλειαν. Μηνὶ Ἰουνίῳ Ἰνδικτιῶνος δ΄.».

ΛΘ΄.

Ἐγγραφον τοῦ Πατριάρχου ἁγίου Καλλίστου τοῦ Α΄.¹ ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Ἰωάννην τὸν Παλαιολόγον. Δι' αὐτοῦ παρακαλεῖ αὐτὸν ὅπως διατάξῃ τὸν καταλαβόντα τὸ κτῆμα τῆς μονῆς τὸ ἐν Ἐρμηλείᾳ μέγαν ἐταιρειάρχην Τραχανιώτην καὶ ἐκστῇ ἐκεῖθεν καθ' ὅλου, ἀντιστρέψῃ δὲ πρὸς τὴν μονὴν καὶ εἴ τι καὶ ὅσον φθάσας ἀπῆρεν ἐκεῖθεν. Ἀρχ. «† Κράτιστε, θεόστεπτε, θεοδόξαστε, θεοπρόβλητε...» καὶ λήγ. «χαρίσοιτο αὐτῇ μετὰ τῆς παρούσης καὶ τὴν ἐν οὐρανοῖς καὶ ἔσαι διαμένουσιν βασιλείαν».

Μ΄.

Κρισιμόγραφον τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης², δι' οὗ ἀποφαίνεται ὅτι ἡ μονὴ ὀφείλει δοῦναι τῇ θυγατρὶ τοῦ Δοβλιτζηνοῦ, συζύγῳ δὲ τοῦ Κόμητος Βαρθολομαίου ἐπὶ ἐν ἀκόμῃ ἔτος τὸ εἰσὸδήμᾳ τῶν ἀδελφάτων καὶ ὑπέρυρα 12 πρὸς ἀποφυγὴν περαιτέρω ἐνοχλήσεων καὶ τέλειον ἰσασμόν. Ἀρχ. «Ὁ Δοβλιτζηνὸς ἐκεῖνος κύριος Μανουὴλ ἔτι περιὼν δέδωκε...» καὶ λήγ. «ἐπὶ τούτῳ γάρ καὶ τὸ παρὸν τῆς ἡμῶν μετριότητος ἀπελύθη δι' ἀσφάλειαν. Μηνὶ Δεκεμβρίῳ, Ἰνδικτιῶνος ιγ΄.†».

ΜΑ΄.

Ἐγγραφον τοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ Α΄, δι' οὗ κανονίζονται τὰ ὄρια τῶν μονῶν Δοχειαρίου καὶ Ξενοφώντος. Ἀρχ. «Τῶν ἐν τῇ θείᾳ καὶ ἱερᾷ καὶ Σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου ἐνασκουμένων...» καὶ λήγ. «Εἰς γὰρ τὴν περὶ τούτου δήλωσιν ἀπελύθη καὶ τὸ παρὸν Πατριαρχικὸν γράμμα τῆς ἡμῶν μετριότητος τῇ διαληφθείσῃ θείᾳ καὶ ἱερᾷ καὶ Σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου εἰς ἀσφάλειαν. Ἔτος ζλῆ'. (1530). Μηνὶ Ἰανουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος γ΄».

ΜΒ΄.

Σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Παρθενίου, δι' οὗ ἡ μονὴ ἀνακηρύσσεται εἰς Σταυροπήγιον. Ἀρχ. «Πολλοῖς μὲν καὶ ἄλλοις ἐξαιρέτοις προτερήμασι...» καὶ λήγ. «ἔδόθη τοῖς ὁσιωτάτοις πατράσι τῆς Πατριαρχικῆς Σταυροπηγια-

¹ Ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία γεραίρει τὴν μνήμην αὐτοῦ τὴν 20 Ἰουνίου. Ἐπατριάρχουσε δὲ τὸ α΄, ἀπὸ τοῦ 1350 - 1354 καὶ τὸ β΄, ἀπὸ τοῦ 1355 - 1363.

² Τὸ ὄνομα δυσανάγνωστον.

κῆς μονῆς τῆς ἡμετέρας ἐν μεμβράναις εἰς μόνιμον καὶ διηνεκῇ τὴν ἀσφάλειαν. Ἐν ἔτει τῷ σωτηρίῳ αχξ ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίῳ, Ἰνδικτιῶνος ιδ΄.» Παρθένιος ἐλέῳ Θεοῦ κτλ.¹

ΜΓ΄.

Σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Τιμοθέου, δι' οὗ κανονίζονται τὰ ὅρια τῶν μονῶν Δοχειαρίου καὶ Ξενοφῶντος. Ἀρχ. «Εἰ δίκαιον μὲν ἔστι καὶ πᾶσι τρόποις ἀνῆκον τῇ ἡμῶν μετριότητι...» καὶ λήγ. «ὅθεν καὶ εἰς τὴν περὶ τούτου δήλωσιν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἐν ἔτει ,ζρκη΄. (1620) Μηνὶ Μαρτίῳ, Ἰνδικτιῶνος γ΄. Τιμόθεος ἐλέῳ Θεοῦ κτλ.»².

ΜΔ΄.

Ἐγγραφον, δι' οὗ δηλοῦται ὅτι ὁ Θεσσαλονίκης ἐχειροτόνησεν ἐπίσκοπον Ἱερισσοῦ καὶ ἀγίου Ὄρους τὸν κύρ Ἰγνάτιον. Ἀρχεται «Ὁ τῆς δικαιοσύνης ἥλιος...» καὶ λήγει «κύρ Ἰγνατίῳ εἰς μόνιμον τὴν ἀσφάλειαν: Ἐν ἔτει σωτηριῳδῇ χλιοσιτῷ ἑπτακοσιοστῷ δευτέρῳ, Ἰνδικτιῶν δεκάτῃ, Μαρτίου ἐνάτῃ»³.

ΜΕ΄.

Ἐγγραφον τῶν κατοίκων τῆς κωμοπόλεως Γαλιμῆς, δι' οὗ παραχωροῦσι τὸ μονύδριον τῆς ἀγίας Παρασκευῆς τῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου. Ἀρχ. «Ἡ ταπεινότης ἡμῶν διὰ τοῦ παρόντος ἀποδεικτικῷ καὶ ἐμμαρτύρου γραμματος δηλοποιοῦμεν...» καὶ λήγ. «καὶ ἐδόθη εἰς χεῖρας τῶν εἰρημένων Μακαρίου καὶ Διονυσίου. αψκ^ϥ, Μαρτίου κβ...»

ΜϚ΄.

Σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου περὶ τοῦ ἐν Γαλιμῇ μονυδρίου τῆς ἀγίας Παρασκευῆς, οὗ τὴν προσήλωσιν εἰς τὴν μονὴν ἐπικυροῖ. Ἀρχ. «Ὑ Καὶ περὶ πάντων μὲν τῶν ἐπ' ὠφελείᾳ κοινῇ συντεινόντων ἡ ἐκκλησιαστικὴ μέριμνα ἐργάζεται τὰ οἰκεία...» καὶ λήγ. «ἐδόθη τῷ διαληφθέντι ἱερῷ μοναστηρίῳ τοῦ Δοχειαρίου εἰς μόνιμον παράστασιν. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αωιζ κατὰ μῆνα Δεκέμβριον» Κύριλλος κτλ.»⁴.

ΜΖ΄.

Σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Μελετίου, δι' οὗ ἐπικυροῦται καὶ κρατύνεται ἡ διαιτητικὴ πρᾶξις τῆς Κοινότητος ὡς πρὸς τὸν ἀγρὸν τοῦ Καλλιγράφου, ὃν κατακυροῖ εἰς τὴν μονὴν τοῦ Δοχειαρίου καὶ οὐχὶ εἰς τὴν τοῦ Κασταμο-

¹ Φέρει 50 ὑπογραφὰς ἀρχιερέων καὶ βούλλαν μολυβδίνην 0,036.

² Φέρει καὶ 10 ὑπογραφὰς ἀρχιερέων, ὧν τινες δυσανάγνωστοι καὶ σφραγίδα μολυβδίνη διαμέτρου 0,040.

³ Ὑπογραφὴ δυσανάγνωστος.

⁴ Ἔπονται καὶ 14 ὑπογραφὰς ἀρχιερέων δυσανάγνωστοι καὶ σφραγίς μολυβδίνη διαμέτρου 0,060, ἐφ' ἧς ἡ χρονολογία αωιγ'.

νίτου. Ἔρχ. «Τὰς μετ' εὐθυδικίας συγκυρούσας τῶν πραγμάτων διαιτήσεις καὶ συνθήκας...» καὶ λήγ. «εἰς ἔνδειξιν διηνεκῇ καὶ παράστασιν μόνιμον. Ἐν ἔτει Σωτηρίῳ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ τεσσαρακοστῷ πέμπτῳ, κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον ἐπινεμέσεως τετάρτης. Μελέτιος κτλ»¹.

ΞΘ'.

Ἐγγραφον φέρον τὴν σφραγίδα τῆς μονῆς τοῦ Κασταμονίτου καὶ τὴν τῆς Μ. Μέσης καὶ πέντε ὑπογραφὰς τῶν σκευοφυλάκων τῶν μονῶν, καὶ ἀναφέρων ὅτι ἡ Σύναξις τοῦ ἁγίου ὄρους μετὰ τοῦ Μουσταφᾶ ἀγᾶ ἐπέτρεψε τὴν ἰδρυσιν νεωρίου ἐν τοῖς Δοχειαριτικοῖς ὁρίοις, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Ἔρχ. «Διὰ τοῦ παρόντος γράμματος δηλοποιούμεν ἡμεῖς οἱ προσεστώτες τῆς βασιλικῆς μονῆς τοῦ Κασταμονίτου...» καὶ λήγ. «ἡμεῖς οἱ Κασταμονίται δίδομεν τὸ παρὸν γράμμα τοῖς Δοχειαρίταις ἐσφραγισμένον μὲ τὴν σφραγίδα τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν μοναστηρίου καὶ μὲ τὴν σφραγίδα τῆς μεγάλης μέσης κατὰ τὸ 1763 Μαρτίου 30».

ΙΟ'.

Γράμμα τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίου, δι' οὗ διαβιβάζεται τῇ μονῇ τὸ Πατριαρχικὸν καὶ Συνδικὸν σιγilliωδὲς γράμμα περὶ τῆς μετατροπῆς τοῦ ἰδιορρυθμοῦ μοναστηρίου εἰς Κοινόβιον. Ἄρχεται. «Ὅσιώτατοι προῖσταμένοι καὶ λοιποὶ πατέρες...» καὶ λήγει «ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος σὺν τῇ παρ' ἡμῶν εὐχῇ καὶ εὐλογίᾳ εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν 1834 Φεβρουαρίου 8. Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ εὐχέτης»².

2Ο¹.

Σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίου περὶ τῆς προειρημένης μετατροπῆς, ὅπερ ἄρχεται μετὰ τὸ «Κωνσταντίος ἐλέφ Θεοῦ» κτλ. «Εἰσὶ καὶ ἄλλα πολλὰ τὰ τὴν πατριαρχικὴν διατρανοῦντα μετριότητα...» καὶ λήγει «Ταῦτα ἀπεφάνθη καὶ κεκύρωται συνοδικῶς. Ἐν ἔτει αὐλδ³ κατὰ μῆνα Φεβρουαρίου». † Κωνσταντίος ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, † Χαλκηδόνης Ζαχαρίας. † Δέρκων Νικηφόρος. † Μαρωνεῖας Δανιήλ³.

¹ Ἔπονται δέκα καὶ τρεῖς ὑπογραφαὶ ἀρχιερέων δυσανάγνωστοι.

² Ἔπονται πέντε ὑπογραφαὶ ἀρχιερέων δυσανάγνωστοι.

³ Τὸ πρωτότυπον ὑπάρχει ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς ἱερᾶς Κοινότητος, διότι οἱ ἀπαρεσκόμενοι εἰς τὸν κοινοβιακὸν βίον καὶ θέλοντες νέμεσθαι τὰ εἰσοδήματα τῆς μονῆς ἀνενοχλήτως προῖσταμένοι, ἀφ' οὗ δι' ἀθεμίτων μέσων μετέστρεψαν τὴν γνώμην τῶν ἀπλοῶν πατέρων καὶ δὲν ἐδέχθησαν τὸ κοινόβιον, οὐδὲ τὸ σιγίλλιον ἐκράτησαν, οὗ τὸ ἀντίγραφον ἔλαβον ἐσχάτως τῇ πρυιτωλῇ μου.

ε'. Κρισιμόγραφα τῆς Μεγάλης Μέσης ἢ Συνάξεως τῆς βραδύτερον μετονομασθείσης ἱερᾶς Κοινότητος.

ΜΗ'.

Κρισιμόγραφον, δι' οὗ ἡ Μ. Μέση ἀποφαίνεται ὅτι τὸ μονύδριον τοῦ Καλλιγράφου ἀνήκε τῇ μονῇ τοῦ Ζωγράφου καὶ οὐχὶ τῇ τοῦ Κασταμονίτου¹. Ἄρχ. «Προσῆλθον ἡμῖν οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς...» καὶ λήγ. «ἐγράφη δὲ τὸ παρὸν δικαίωμα... Μηνὶ Αὐγούστῳ, Ἰνδικτιῶνος δ'. ἔτους 1051. Ἐγράφη δὲ διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἱερομονάχου τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Ἑλεούσης».

ΜΘ'.

Κρισιμόγραφον, δι' οὗ κανονίζονται τὰ ὅρια τοῦ μονυδρίου τοῦ Καλλιγράφου, ὄντος ὑπὸ τὴν κυριότητα τοῦ ἡγοιμένου αὐτοῦ Θεοδωρήτου. Ἄρχ. «Ἐπειδὴ ὁ χρόνος κυκλοφορικῶς ὥς τροχὸς ἀεικίνητος ἡμῖν ἐσηματίζεται...» καὶ λήγ. «ἐπεδόθη τῷ Καλλιγράφῳ εἰς ἀσφάλειαν. Μηνὶ Ἰανουαρίῳ, Ἰνδικτιῶνος ε'. ἔτους 1195»².

Ν'.

Κρισιμόγραφον, δι' οὗ κανονίζονται τὰ ὅρια τῶν μονῶν Δοχειαρίου καὶ Ξενοφώντος. Ἄρχ. «† Ἐπειδὴ κατὰ τὸ καθ' ἡμᾶς ἅγιον ὄρος αἱ σεβάσμιαι καὶ βασιλικαὶ μοναὶ τοῦ τε Ξενοφώντος καὶ τοῦ Δοχειαρίου...» καὶ λήγ. «ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν γράμμα καὶ ἐπεδόθη αὐτοῖς. Μηνὶ Μαρτίῳ ἔτους 1300) Ἰνδικτιῶνος θ'»³.

Ξ'.

Ἐγγραφον, τῆς Μ. Μέσης δι' οὗ ἐπετράπη τῇ μονῇ Δοχειαρίου ἡ ἐξαγορὰ τῶν πρὸ 117 ἐτῶν πωληθέντων τοπιῶν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Κοχλιαρᾶ. Ἐξεδόθη δὲ τὸν Μάρτιον τῆς ι'. Ἰνδικτιῶνος τοῦ ἔτους 1312. Ἄρχ. «Ἡ παρούσα ὑπόθεσις, εἰ καὶ πολλὸς ὅτι χρόνος ἐρρῦη...» καὶ λήγ. «καὶ τῶν λοιπῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν. ἐν ἔτει ἑξακισχιλιοστῷ, ὀκτακοσιοστῷ (1312) καὶ μηνὶ Μαρτίῳ, Ἰνδικτιῶνος ι'»⁴.

ΝΑ'.

Πρατήριον τῆς Μ. Μέσης, πωλησάσης τῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου τὸ μονύδριον τοῦ Καλλιγράφου. Ἄρχ. «Ὁ μὲν θεὸς Δαβὶδ ἐκεῖνος...» καὶ λήγ.

¹ Τὸ πρωτότυπον εὐρίσκεται ἐν τῇ τοῦ Ζωγράφου ὑπὸ τὸν ἀριθ. καὶ τὰ στοιχεῖα ταῦτα: 4.Β' ἀριθ. 4 ^ω _{Β. 4.} Ἀντίγραφον αὐτοῦ ἐπίσημον ἐλήφθη τῇ προτροπῇ μου καὶ ἀπόκειται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου ὑπὸ τὰ στοιχεῖα ΜΗ'.

² Τινῶν ἐγγράφων δὲν ἐλήφθη τὸ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἔτος.

³ Ἐπονται ἐπτά ὑπογραφαί.

⁴ Ἐπονται ἐπτά ὑπογραφαί.

«τοῖς τῆς δηλωθείσης Σεβασμίας μονῆς τοῦ Δοχειαρίου μοναχοῖς ἐπιδέδοται κατὰ μῆνα Ἰούνιον γεγονὸς τῆς ιγ´. Ἰνδικτιῶνος τοῦ , Ϝωνγ´. ἔτους». (1345)¹.

NB´.

Ἔγγραφον τῆς Μ. Μέσης ἀποφαινομένης ὅτι ἐν τῷ στασιδίῳ τοῦ Πρωτάτου προΐσταται ὁ τοῦ Δοχειαρίου καὶ οὐχὶ ὁ τοῦ Ξενοφώντος. Ἐξεδόθη ἐπὶ Πρώτῳ Δωροθέῳ ἱερομονάχῳ τῷ 1363.

ΝΓ´.

Ἔγγραφον, δι´ οὗ ἐξεχωρήθη τῷ ἐπισκόπῳ Ἱερισσοῦ καὶ ἁγίου ὄρους Σωφρονίῳ τὸ ἐν Καρυαῖς μονύδριον Μάρκου τοῦ Κωφοῦ. Ἀρχ. «Ἐπειδὴ ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ καὶ ἁγίου ὄρους κύριος Σωφρόνιος... » καὶ λήγ. «ἅει ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῷ ἀπογράφει συνήθως κατὰ μῆνα Μαΐον τοῦ , ϜϞζ´ ἔτους (1399) Ἰνδικτιῶνος β´.»².

NΔ´.

Ἔγγραφον ἐπὶ Πρώτῳ Ἰγνατίου ἱερομονάχου ἐκδοθὲν μετὰ τὸ 1424 καὶ ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἐν Δάφνῃ μονύδριον τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἐνθα ἡ μονὴ τοῦ Ξηροποτάμου, ἐζήτησε παρὰ τε τῆς κυριάρχου μονῆς τοῦ Δοχειαρίου καὶ τῆς ἐχούσης αὐτὸ ὑπ´ ἐνοίκιον μονῆς τοῦ κῦρ παπᾶ Διονυσίου, καὶ ἔλαβε μέρος καὶ ἐφύτευsen ἐσπεριδοειδῆ. Ἀλλὰ κατόπιν ἐπῆλθον φιλονικίαι, ἃς διέλυσαν ἀντιπρόσωποι καὶ τῶν τριῶν μονῶν ἀποφασίσαντες ὅπως τὰ μὲν ἐσπεριδοειδῆ ὥσι τῆς τοῦ Ξηροποτάμου, αἱ δὲ ἑλαῖαι καὶ ὁ τόπος τῆς τοῦ Δοχειαρίου. Ἀρχεται δὲ οὕτως... «Εἰς δόξαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐσυναχθήκαμεν τὰ τρία μοναστήρια... » καὶ λήγει «Τοῦτον δὲ γέγονεν ἔμπροσθεν τῶν κάτωθεν δηλουμένων μαρτύρων»³.

NE´.

Ἔγγραφον τῆς Μ. Μέσης, δι´ οὗ τὸ ἀπολεσθὲν κατὰ τὴν ἐρήμωσιν τῆς μονῆς Πρωτατινὸν κελλίον, εὔρεθὲν δὲ κατὰ τὴν ἀπόπειραν τῆς ἀνορθώσεως αὐτῆς ἀπεδόθη αὐτῇ τῷ 1496 ὑπὸ τοῦ Πρώτου Γρηγορίου ἱερομονάχου ἐπὶ ἡγουμένου Μακαρίου ἱερομονάχου. Τὸ ἔγγραφον ἀρχεται «Γνωστὸν ἅπασιν τοῖς ἐνασκουμένοις... » καὶ λήγει «εἰς γὰρ τὴν ὑπὲρ ταύτης μου τῆς ἐκδόσεως καὶ τὸ παρὸν ἐγεγόνει γράμμα τῆς ἐμῆς ταπεινότητος κατὰ τῶν ἄνωθεν καὶ δι´ ἐμοῦ καὶ τοὺς λοιποὺς ἁγίους πατέρας κατόνομαν»⁴.

¹ Ἔπονται πέντε ὑπογραφαί.

² Ἔπονται εἴκοσι ὑπογραφαί.

³ Τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἐβεβαίωσαν 9 μάρτυρες.

⁴ Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, ὡς ὑπογράφει ὁ Πρώτος, δύο ἡγούμενοι καὶ δέκα γέροντες, ὧν ἕξ εἰσι Σλαῦοι, εἶναι τὸ χυδαιότερον ὅλων τῶν ἐγγράφων τῆς Μ. Μέσης ἀπὸ γλωσσικῆς ἀπόψεως.

ΝΖ΄.

Ἐγγραφον τῆς Μ. Μέσης, δι' οὗ κατακυροῦται τὸ κελλίον τοῦ ὁσίου Μάρκου τοῦ Κωφοῦ εἰς τοὺς κατέχοντας αὐτὸ κελλιώτας, ὡς Πρωτατινόν, καὶ οὐχὶ εἰς τὴν διεκδικήσασαν αὐτὸ μονὴν τοῦ Χελανδαρίου, ἐκδιωχθεῖσαν καὶ ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου, εἰς ὃ εἶχε καταφύγει. Ἀρχεται δὲ οὕτως «Ἐπειδὴ ἀφ' οὗ ἐτραχηλίασεν ὁ παμπόνηρος κατὰ τοῦ αὐτοῦ Ὑψίστου...» καὶ λήγει «εἰς τοῦτο ἐγεγόνει καὶ τὸ παρὸν γράμμα Πρωτατινὸν ὑπὸ τὴν σύναξιν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἁγίου ὄρους καὶ ἐπεδόθη εἰς τὸ κελλίον τὸ τοῦ Κωφοῦ κατὰ διαδοχὴν εἰς ἀσφάλειαν καὶ βεβαίωσιν τῷ ἐπτακιχλιοστῷ ιγ'. (1505) ὧν καὶ τὰ ὀνόματα ὑπεγράψαμεν διὰ τὸ βέβαιον ¹».

ΝΗ΄.

Ἐγγραφον τῆς Μ. Μέσης συνταχθὲν τὸν Μάϊον τοῦ ζκα ἔτους (1513) Ἰνδ. α' καὶ δηλοῦν ὅτι ἡ τοῦ Διαχειρίου μονὴ ἐκέκτητο ἀμπελῶνα παρὰ τὸν λιμένα τῆς τοῦ Κασταμονίτου. Ἀρχεται οὕτως. «+ Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρός... Γνωστὸν ὑμῖν ἔστω πᾶσι τοῖς ἐνασκουμένοις ἐν ἁγίῳ Ὁρει...» καὶ λήγει «καὶ διὰ τοῦτο ἐγεγόνει τὸ παρὸν... κατὰ τῶν ἄνωθεν ἐτῶν καὶ δι' ἐμοῦ καὶ τῶν λοιπῶν...»

ΝΘ΄.

Ἐγγραφον, δι' οὗ δηλοῦται ὅτι ἀπολεσθὲν καὶ αὐθις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐρημώσεως τῆς μονῆς τὸ Πρωτατινὸν κελλίον εὐρέθη κατόπιν ἐρεῦνης καὶ ἐπεδόθη τῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου. Ἀρχ. δὲ οὕτως. «Ἐπειδὴ ἡ τοῦ Δοχειαρίου μονὴ εἶχεν ἐκκλησιαστικὸν κελλίον ἐντὸς τοῦ Πρωτάτου...» καὶ λήγ. «οἱ καὶ βαλόντες τὸ θεμέλιον κατενώπιον τοῦ πανοσιωτάτου Πρώτου Ἰωσήφ ἱερομονάχου διὰ τὸ ἀσφαλὲς καὶ βέβαιον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας τοῦ ζκβ (1514) ἔτους».

ἹΞ΄.

Ὁροθετήριον τῶν μονῶν Δοχειαρίου καὶ Ξενοφώντος ἀρχόμενον· «Τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρόντος ἔτους, ζλς'. (1528) Ἰνδικτιῶνος α'. ...» καὶ λήγον «ἀλλ' ἔστωσαν ἀρραγῇ καὶ ἄθραυστα ὡς ἐθεσπίσαμεν συνοδικῶς ²».

ἹΞ΄.

Ἐγγραφον, δι' οὗ ἡ μονὴ τοῦ Δοχειαρίου ἐνοικίασεν εἰς τὴν τοῦ Ζωγράφου τὸν ἐν τῷ μονυδρίῳ τῆς Δάφνης ὑδρομυλον. Ἀρχ. «Κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν ἣτις ἐστὶ μὴν Ἰούλιος ις'. συνάξεως γενομένης...» καὶ λήγ. «καὶ ἐπεδόθη τῇ μονῇ τοῦ Ζωγράφου ἔτους, ζξα' (1553) ³».

¹ Τὸ ἔγγραφον τοῦτο φέρει δέκα καὶ ὀκτὼ ὑπογραφάς, ὧν ἑνδεκά εἰσι Σλαβικάι.

² Ἔπονται ὀκτὼ ὑπογραφαὶ ἁγιορειτῶν, δύο Μητροπολιτῶν, τοῦ Τυρνόβου καὶ Νικαίας καὶ τοῦ Ἐπισκόπου Ἱερισσοῦ καὶ ἁγίου Ὁρους.

³ Ἔπονται δέκα καὶ τρεῖς ὑπογραφαί.

ἹΕΑ΄.

Ὁροθετήριον τῶν μονῶν Δοχειαρίου καὶ Κασταμονίτου ἀρχόμενον «Ἐπειδὴ ἡ τοῦ Δοχειαρίου Σεβασμία μονὴ καὶ ἡ τοῦ Κασταμονίτου Σεβασμία καὶ αὕτη ὑπάρχουσα...» καὶ λήγον «ὄθεν καὶ διὰ τὸ βέβαιον ἔγινε τὸ παρὸν γράμμα καὶ ἐπεδόθη τοῖς μοναχοῖς Δοχειαρίου εἰς ἀσφάλειαν κατὰ τὸ ἔτος ,ζπς (1579) ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίῳ Ἰνδικτιῶνος ζ΄»¹.

ἹΕΛ΄.

Ἔτερον ὁροθετήριον τῶν αὐτῶν μονῶν ἀρχόμενον «Ἐπικούριον τοῦ παντεπόπτου καὶ ἐφορῶντος Θεοῦ...» καὶ λήγον «καὶ γὰρ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐπεγράφησαν καὶ ἐπεδόθησαν τοῖς διαληφθεῖσι μοναχοῖς ἐν τῇ Σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου εἰς ἀσφάλειαν καὶ βεβαίωσιν ἐπὶ ἔτους ,ζη (1582) Ἰνδικτιῶνος α΄. (.)»².

ΕΒ΄.

Ἐγγραφον τοῦ 1592 πρὸς λήψιν ὕδατος ἐκ τοῦ διερχομένου ἔμπροσθεν τοῦ Πύργου τῆς Κοινότητος. Ἀρχ. δὲ οὕτω. «† Μὲ τὸ νὰ παρακαθέζεται ἡ ἱερὰ Σύναξις τοῦ ἁγίου Ὁρους...» καὶ λήγ. «εἴ τις δὲ βουληθεῖ νὰ παρακούσῃ τὸ παρὸν γράμμα... νὰ εἶναι ἀφορισμένος παρὰ Θεοῦ Παντοκράτορος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος»³.

ΕΓ΄.

Κρισιμόγραφον τῆς Μ. Μέσης κανονίζον τὰ ὅρια τῶν μονῶν Δοχειαρίου καὶ Κασταμονίτου κατὰ τὸ μονύδριον τοῦ Σκαμανδρηνοῦ. Ἀρχεται οὕτω. «Κατὰ τὸ ἔτος ,ζρε΄. (1597) ἐν καιρῷ χειμῶνος φιλονεικία καὶ σκάνδαλα πλεῖστα καὶ οὐκ ὀλίγα ἀνεκαινίσθησαν...» καὶ λήγει «καὶ εἰς βεβαίωσιν καὶ μαρτυρίαν ἔγινε καὶ τὸ παρὸν γράμμα καὶ ἐπεδόθη τῶν Δοχειαριῶν»⁴.

ΕΔ΄.

Ἐγγραφον τῆς Μ. Μέσης ἀκυροῦν τὴν ἀπολεσθεῖσαν ὁμολογίαν τῆς μ. Δοχειαρίου ἐπειδὴ ἐξωφλήθη. Ἀρχεται οὕτως. «† Ἐτους (ἐ)πτάκις χιλιοσιῶ ἑκατοσιῶ τριακοσιῶ δευτέρῳ...» καὶ λήγει. «Ἐλάβομεν αὐταῖς ταῖς ἐννεήγηται σῶαις καὶ ἀνελιπός»⁵.

ΕΕ΄.

Κρισιμόγραφον κανονίζον τὰ ὅρια τῶν μ. Δοχειαρίου καὶ Κασταμονίτου ἐν τῷ μονυδρίῳ τοῦ Σκαμανδρηνοῦ. Ἀρχ. δὲ οὕτως. «Ἀείποτε ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ὁ τὸ ἀνθρώπινον γένος βασκαίνων διάβολος...» καὶ λήγ.

¹ Ἐπονται ἑνδεκα ὑπογραφαί.

² Ἐπονται δέκα ὑπογραφαί.

³ Ἐπονται ὀκτώ ὑπογραφαί.

⁴ Ἐπονται ἐννέα ὑπογραφαί.

⁵ Ἐπονται δέκα ἐννέα ὑπογραφαί.

«ἐγγράφησαν δὲ ταῦτα τὰ δύο γράμματα καὶ ἐβουλλώθησαν παρὰ τῆς μεγάλης συνάξεως, κατὰ τὸ ζῳλθ'. (1631) ἔτος ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ, καὶ ἐπεδόθησαν τὸ ἐν τῇ τοῦ Κασταμονίτου σεβασμίᾳ μονῇ, τὸ δὲ ἕτερον τῇ τοῦ Δοχειαρίου, εἰς ἀσφάλειαν»¹.

Νς'.

Ἐγγραφον τῆς Συνάξεως, δι' οὗ αὕτη ἀναγνωρίζει τὴν μεταβίβασιν τοῦ ἐντὸς τοῦ Καθίσματος κελλίου τοῦ μοναχοῦ Ἰωάσαφ εἰς τὴν μονὴν τοῦ Δοχειαρίου. Ἀρχ. «† Ἐπεὶ ἡ σεβασμία βασιλικὴ μονὴ τοῦ Δοχειαρίου ἄνωθεν μὲν καὶ ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶχεν ἀνάπαισιν...» «καὶ λήγει «γέγονε δὲ κατὰ ἡμῖνα Ἰούλιον τῆς νῦν τρεχούσης πρώτης Ἰνδικτικῶνος»².

ΞΗ'.

Ἐγγραφον ἐνσφράγιστον καὶ ἐνυπόγραφον τῆς μ. τοῦ Κασταμονίτου δηλούσης ὅτι οὕτῃ ἀδικεῖται εἰς τὰ ὅρια τοῦ Καλλιγράφου, οὕτῃ ἀδικεῖ τὴν τοῦ Δοχειαρίου. Ἀρχ. «Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τῆς μιᾶς θεότητος. Ἀμήν. Διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν γράμματος...» καὶ λήγ. «διὰ ταῦτα νὰ ἔχη τὸ ἐπιτίμιον τοῦ ἀφορισμοῦ καὶ νὰ κληρονομήσῃ καὶ τὰς ἀρὰς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων Πατέρων. Ἀμήν. Ἐν ἔτει Σωτηρίῳ ς ς π ς'». (1686)³.

Ξς'.

Συστατήριον τῆς μονῆς συνιστώσης τὸν προηγούμενον Μελέτιον πρὸς τὴν ἡγεμονίδα τῆς Οὐγγροβλαχίας Δόμναν Ῥωξάνδραν ὡς ἡγούμενον τῆς ἐν Σλομποζία μονῆς αὐτῆς. Ἀρχ. «† Εὐσεβεστάτῃ, ἐκλαμπροτάτῃ, ὑψηλοτάτῃ, γαληνοτάτῃ, καὶ συνειωτάτῃ γυναικῶν...» καὶ λήγ. «καὶ συναριθμήσαι σε μετὰ τῶν φρονίμων παρθένων εἰς νυμφῶνα τὸν ἄφθαρτον, νὰ συνευφραίνεσαι μετὰ πάντων τῶν ἁγίων, Ἀμήν. αψλε'. (1735) Ἰουνίου κ. ἐξ ἁγίου ὄρους τοῦ Ἀθωνος, ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου.

Τῆς ὑμετέρας ὑψηλοτάτης αὐθεντείας δοῦλοι καὶ εὐχέται θερμότατοι. † ὁ καθηγούμενος τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τοῦ Δοχειαρίου Στέφανος καὶ οἱ σὺν ἑμοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί».

ΞΖ'.

Ἐγγραφον ἀγορᾶς οἰκίας τινὸς μετὰ κήπου ἐν Κατρανίτξῃ τῆς ἐπαρχίας Βοδενῶν. Ἀρχ. «† Ἐμπροσθεν τῆς ἡμῶν ταπεινότητος καὶ τῶν περὶ αὐτῆς ἐντιμοτάτων κληρικῶν, εὐλαβεστάτων ἱερέων καὶ χρησίμων γερόντων τῆς

¹ Ἐπονται δέκα ὑπογραφαί.

² Ἐποντα ἑξ ὑπογραφαί. Ἐκ τῆς παρατεταμένης ἐρημώσεως τῆς Μονῆς ἐσχηματίσθη ἡ ἰδέα ὅτι αὕτη δὲν εἶχεν ἐν τῷ Καθίσματι κελλίον, ἀλλ' ἑξ ἄλλων ἐγγράφων καταφαίνεται ὅτι εἶχε καὶ ἀπολλύμενον εὐρίσκετο.

³ Ἐπονται ἑξ ὑπογραφαί.

πολιτείας Κατρανίτζης...» καὶ λήγ. «ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἐδόθη τὸ παρὸν βεβαιωτικὸν καὶ ἐμμάστιρον γράμμα κατὰ τὸ προδοθὲν καὶ Χοιζέτιον τῆς βασιλικῆς κρίσεως. Ἔτος αψλθ'. Ὀκτωβρίου 1».

ΟΒ'.

Ἐγγραφον διακανονίζον τὰ ὅρια τῶν μονῶν Δοχειαρίου καὶ Κασταμονίτου καὶ ἀρχόμενον οὕτω. «Διὰ τοῦ παρόντος κοινοσφραγίστου γράμματος δηλοποιεῖται...» καὶ λήγον «καὶ παρελήφθησαν παρὰ τῶν δύο ἱερῶν μονῶν, καὶ ἕτερον ὁμοιον διατηρούμενον εἰς τὸν κώδικα τῆς ἱερᾶς Κοινότητος, ὅπως τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν ἔχωσι διὰ παντὸς 1845 Ἀπριλίου 3»¹.

Β'. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

α) Ἡ μὲν τῶν χειρογράφων καταγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ Σπυρίδωνος Λάμπρου² περιέχει 395 κώδικας περγαμηνούς, βομβυκίνους καὶ χαρτῶους ἀπὸ τοῦ Ι'. μέχρι τοῦ ΙΗ'. αἰῶνος καὶ 3 φακέλλους περιέχοντας φύλλα λειτοργικῆς, ἐκκλησιαστικῆς καὶ μουσικῆς ὕλης ἀπὸ τοῦ ΙΕ'. μέχρι τοῦ ΙΘ'. αἰῶνος.

β) Ἡ δὲ τῶν ἐντύπων περιέχει μέχρι τοῦδε 1273 τόμους διαφόρου ὕλης, ἐξ ὧν οἱ 48, κλασσικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς. Οἱ τόμοι οὗτοι ἐτυπώθησαν μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1499—1600 καὶ ἔχουσιν ἀξίαν ἴσην πρὸς τὴν τῶν χειρογράφων καὶ δέον, ἵνα φυλάσσωνται καλῶς, ὥς καὶ ἐκεῖνοι, ἀπὸ τῶν διαφόρων λωποδυτῶν.

Γ'. ΑΓΙΑ ΛΕΙΨΑΝΑ

**α'. Σταυροθήκαι περιέχουσai σταυροὺς μετὰ τιμίον ξύλον
ἢ καὶ ἄνευ τοιούτου καὶ ἀγία λείψανα.**

1) *Σταυροθήκη*³ (42×32)⁴ ἣτις περιέχει σταυρὸν ἄνευ βάσεως, διαστάσεων (30×22) καὶ λείψανα τῶν ἁγίων Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Ἐλευθερίου, Θεοδώρου Τήρωνος, Μαγδαληνῆς Μαρίας, Βασιλέως ἐπισκόπου Ἀμασειας, λύθρον τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, λείψανα Παντελεήμονος, Τρύφωνος, Εὐσταθίου καὶ Ἀρτεμίου. Φέρει ἐπιγραφὴν. «Κτῆμα τῆς Βασιλικῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου τῆς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἀθῶνος. Χεῖρ Ἰωάννου Σμυρναίου 1806 Σεπτεμβρίου 1».

2) *Σταυροθήκη* (32×23) ἐν ἣ σταυρὸς διαστάσεων (19×11) περιέχων

¹ Φέρει 18 ὑπογραφὰς τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κοινότητος καὶ δύο τῶν διαιτητῶν.

² Κατάλογος Σ. Λάμπρου, τόμ. Α'. σ. 233—269.

³ Αἱ σταυροθήκαι καὶ λειψανοθήκαι εἰσι πᾶσαι σχεδὸν ἀργυραὶ τῶν μὴ τοιούτων θὰ ἀναφέρηται ἰδιαιτέρως ἢ ὕλη.

⁴ Ὁ πρῶτος ἀριθμὸς δηλοῖ τὸ μῆκος τῆς θήκης, ὁ δεύτερος τὸ πλάτος καὶ ὁ τρίτος, ὅπου ὑπάρχει, τὸ ὕψος.

τίμιον ξύλον¹. Οὗτος τυγχάνει δῶρον τοῦ ἰδρυτοῦ τοῦ Καθολικοῦ ναοῦ καὶ ἀνακαινιστοῦ τῆς μονῆς ἡγεμόνος τῆς Μολδοβλαχίας Ἰωάννου Ἀλεξάνδρου τοῦ Λαπουσνεάνου. Φέρει μονοκέφαλον αἰτόν, στέμμα, καὶ ἄνωθεν τὰ γράμματα Ιω. Αλ. ι. V. B. B. Ἐπὶ δὲ τῆς ἀργυρᾶς πλακὸς τὰ γράμματα: Δ. Χ. Α. Ρ. (= Δοχειαρίου Ἀρχάγγελου). Ἐξῶθεν δὲ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν. «Ἐργυρώθη τὸ παρὸν κατὰ τὸ ἀποθὶ διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τῆς ἐκλαμπροτάτης Δόμνης Ῥαλοῦς καὶ θιν(ο)τατος Ὑψηλάντου ἐν Βουκουρεστίῳ τῆς Βλαχίας, εἰτα διαρραγὲν καὶ διαφθαρθὲν ἀνακαινίσθη τὸ δεύτερον μετὰ προσθήκης καὶ καλλωπισμοῦ παρὰ τοῦ πανοσιωτάτου προηγουμένου κυρίου Παρθενίου τοῦ καὶ Λεοβίου ἀψῆς ἀφιέρωμα μονῆς Δοχειαρίου».

Περιέχει δὲ καὶ λείψανα τῶν ἁγίων, Θεοδώρου Στρατηλάτου, Χαραλάμπους, Ἑρμολάου, Ἀρτεμίου, Παρασκευῆς καὶ Τρύφωνος.

3) *Σταυροθήκη* (23×23) περιέχουσα σταυρὸν (16×11) μετὰ τιμίου ξύλου καὶ λείψανα ἁγίων, Ἀχιλλεῖου, Τρύφωνος, Παντελεήμονος καὶ Χαραλάμπους.

4) *Σταυροθήκη* (27×19) περιέχουσα μικρὸν σταυρὸν² καὶ λείψανα ἁγίων, Χαραλάμπους, Ἀντίπα, Μοδέστιν, Ἰωαννίος ΑCΜΟΝ; — Κοσμᾶ, Δαμιανοῦ, Θεοδώρου, τεσσαράκοντα μαρτύρων, καὶ ἔξωθεν ἐπιγραφὴν. «Ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαήλ, ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ 1849 Κυρίλλου Προηγουμένου Δοχειαρίτου (καὶ κατωτέρω) Δοχειαρίτου.

5) *Σταυροθήκη* περιέχουσα μικρὸν σταυρὸν καὶ λείψανα ἁγίων, Τρύφωνος, Ἀποστόλου Φιλίππου, Δανὺδ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ δύο τεμάχια. Φέρει καὶ τὴν ἐπιγραφὴν μετὰ τῆς χρονολογίας «1788 + ἔγινε τὸ παρὸν Κουτὶ δι' ἐξόδου τοῦ πανοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις Κυρίου Κυρ. Εὐγενίου ἐκ πόλεως Σόλων τοῦ ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου 1797 Σεπτεμβρίου 10».

6) *Σταυροθήκη* (33×26) περιέχουσα μικρὸν σταυρὸν καὶ λείψανα ἁγίων, Στεφάνου τοῦ νέου, Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Θεοδώρου Τήρωνος, Γερασίμου, Ἰουλίττας, Ἀντίπα, Παντελεήμονος, Νικήτα, Χρυσοστόμου, καὶ Βασιλείου. Φέρει τὴν ἐπιγραφὴν τήνδε: «Τὸ παρὸν ἐτελειώθη τῷ 1805 Σεπτεμβρίου 8. Διὰ χειρὸς Ἰωάννου Σμυρναίου».

β'. *Λειψανοθήκαι.*

1) *Λειψανοθήκη* (19×16) περιέχουσα λείψανα ἁγίων, Προδρόμου, Χαραλάμπους καὶ Προκοπίου. Ἔχει τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν. «Διὰ ἐξόδου τοῦ πανοσιωτάτου προηγουμένου Γεναδίου καὶ Καληνίκου».

2) *Λειψανοθήκη* (21×15) περιέχουσα μανδήλιον μετ' αἵματος τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Ἄλλοτε περιεῖχεν ἄλλα λείψανα. Ἔχει δὲ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν

¹ Κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ σκευοφύλακος.

² Καὶ οἱ μικροὶ σταυροὶ περιέχουσι τίμιον ξύλον, κατὰ τὸν σκευοφύλακα τῆς μονῆς.

«Τοῦ ἐν ἱερομον. παπᾶ Ζαχαρία Δοχειαρίτου, τοῦ ἐκ Λίμνης ἐν Βοδεν(οῖς) διατρίβοντος ἐν ἔτει 1831 Μαρ. 21».

3) *Λειψανοθήκη* ξυλίνη (23×13) περιέχουσα σταυρὸν καὶ λείψανα ἁγίων, Μοδέστου, Παρασκευῆς, Τρύφωνος, Χαραλάμπους, Παντελεήμονος, καὶ Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου.

4) *Λειψανοθήκη* ἔχουσα περίμετρον $54/100$ καὶ τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν· «Ἡ τιμία κάρα τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Διονυσίου τοῦ ἁρεοπαγίτου 1839».

Ὑπάρχει καὶ θήκη τετράγωνος (27×27×17) ἔξ ὀρειχάλκου, ἐν ἣ νῦν τιθέασι τοὺς ἀργυροῦς σταυροὺς πρὸς φύλαξιν, ἔχουσα τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν· «Ἡ παροῦσα θήκη ἀφιερώνεται παρὰ τῆς τῶν Ἀμπελακίων ἀδελφότητος καὶ κοινῆς συντροφίας τῶν Κοκκινάδων, εἰς τὴν ἐν τῷ Ἀθωνι Σεβασμίαν μονὴν τοῦ Δοχειαρίου καὶ τιμὴν τῆς χαριτοβρύτου κάρας τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας ἀφθθ. Σεπτεμβρίου α΄.».

5) *Λειψανοθήκη* μετὰ βάσεως, ἔχουσα περίμετρον $51/100$ καὶ τὴν ἐπιγραφὴν τήνδε· «† αὐτὴ ἡ ἁγία κ(α)ρ(α) εἶν(αι) τ ἁγ(ιου) Μ(η)τρ(ο)φαν(ους) Π(α)τρ(ι)αρχ(ου) Κ(ων)στ(α)ν(τινου)π(ο)λε(ω)ς Αφ(ε)ρ(ω)μ(ε)ν(η) εἰς τ(ην) ιερ(αν) Μ(ο)νιν τ(ου) Δ(ο)χ(εια)ρίου † ἐν ἔτι αςξβ» (1262) εἶναι δὲ ἐπίχρυσος.

6) *Λειψανοθήκη* ἔχουσα περίμετρον $64/100$ καὶ μέρος τῆς κάρας τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ καὶ τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν· «Ἡπάρχη τῆς ἁγίας Μονῆς Δοχειαρίου ἐξόδου Προκοπίου Προηγουμένου Πελοπον(νη)σίου».

7) *Λειψανοθήκη* ἔχουσα περίμετρον $56/100$ καὶ περιέχουσα λείψανα τῶν ἁγίων Ἀναργύρων καὶ ἐπ' αὐτῆς τὸ κοντάκιον αὐτῶν γεγραμμένον· «οἱ τὴν χάριν λαβόντες τῶν ἱαμάτων ἐφαπλοῦ(τε) τὴν ῥῶσιν τοῖς ἐν ἀνάγκαις ἱατροὶ θαυματουργοὶ ἔνδοξοι, ἀλλὰ, τῇ ὑμὸν ἐπισκέψυ κὲ τῶν πολεμίων τὰ θράση κα[τευνάσατε τὸν κόσμον ἰώμενοι ἐν τοῖς θαύμασι]».

8) *Λειψανοθήκη* ἔχουσα περίμετρον $41/100$ καὶ περιέχουσα μέρος τῆς κάρας τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος.

9) *Λειψανοθήκη* ἔχουσα μῆκος $39/100$ καὶ περιέχουσα μέρος τῆς χειρὸς τῆς ἁγίας Μαρίνης καὶ τὴν ἐπιγραφὴν· «Ἡ ἁγία Μαρίνα». Τὰ αὐτὰ καὶ Σλαυϊσί.

10) *Λειψανοθήκη* ἔχουσα μῆκος $17/100$ καὶ περιέχουσα μέρος τῆς δεξιᾶς χειρὸς μετὰ δέρματος τῆς ἁγίας Παρασκευῆς. Τὰ ἅγια ταῦτα λείψανα ἐκτίθενται εἰς προσκύνησιν μόνον.

γ'. Ἀγία λείψανα μὴ ἐκτιθέμενα εἰς τιμητικὴν προσκύνησιν, ἀλλὰ φυλασσόμενα ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ.

1) *Λειψανοθήκη* ξυλίνη (37×25) μετὰ πλακὸς ὀρειχαλκίνης περιέχουσα μέρος χειρὸς τῆς ἁγίας Παρασκευῆς καὶ ἄλλων δέκα ἁγίων ἀγνώστων.

2) *Λειψανοθήκη* ξυλίνη (23×20) περιέχουσα μέρος κάρας ἀγνώστου ἁγίου.

3) *Λειψανοθήκη* (22 X 14) περιέχουσα τίμιον σταυρὸν καὶ λείψανα ἁγίων, Τρύφωνος καὶ Μοδέστου καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην· «ἀνεκινίσθη τὸ κοτὶ δι' ἐξόδου τοῦ πανοσιοτάτου προηγουμένου Χριστοφόρου τὸ 1811 Μὴν Φεβρουαρίου ε'. Δοχειαρίου».

4) *Λειψανοθήκη* ξυλίνη (31 X 25) περιέχουσα σταυρὸν ἀργυροῦν καὶ λείψανα Βασιλέως ἐπισκόπου Ἀμασείας, Χαραλάμπους, Παντελεήμονος, Τρύφωνος, Εὐσταθίου, Ἀρτεμίου, Μαρίνης, Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Ἐλευθερίου, Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος, Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, 1784, Μοδέστου, λυμ...» Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τούτου, ἔχοντος δύο κέρατα (28 X 16 X 13 τὸ ἕτερον), καὶ ὠραίου ὄντος, ἀποτελουμένου δ' ἐκ σφυρηλατηθέντος ἀργύρου καὶ σύρματος, ὑπάρχει ἡ ἑξῆς ἐπιγραφὴ· «ἀφιέρωμα Προχώρου ἀρχιεπισκόπου καὶ κτίτορος νέου τῆς μονῆς Δοχειαρίου»¹.

5) *Λειψανοθήκη* (21 X 17) περιέχουσα λείψανα ἁγίων, Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Γερασίμου, Νικήτα, καὶ σταυρὸν ἐξ ὀρειχάλκου.

6) *Λειψανοθήκη* (29 X 21) περιέχουσα λείψανα ἁγίων, Βασιλέως ἐπισκόπου Ἀμασείας, Χαραλάμπους, Παρασκευῆς νέας, Παντελεήμονος, Διμοθέου², καὶ Ἑρμολάου.

7) *Λειψανοθήκη* (29 X 20) ἐν εἵδει εὐαγγελίου, περιέχουσα ὠραῖον τίμιον σταυρὸν (27 X 19) καὶ λείψανα Ἐλευθερίου, Ἀντίπα, Χρυσοστόμου, Μοδέστου, Χαραλάμπους, Παντελεήμονος, Τρύφωνος, Εὐσταθίου, Θεοδώρου Τήρωνος, Δημητρίου τοῦ Ἀναργύρου, Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου, Δημητρίου, Θεοδώρου τοῦ Χίου, Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Κηρύκου, Ἰουλίττας, Παρασκευῆς, Μαγδαληνῆς, Βαρβάρας καὶ Μαρίνης. Φέρει ἔσωθεν τὴν ἐπιγραφὴν «ὁ τίμιος καὶ ζωοποιὸς σταυρὸς ὅπου εἶναι μέσα εἰς ταύτην τὴν ἀργυρᾶν θήκην εἶναι τῆς ἁγίας μονῆς τοῦ Δοχειαρίου, ἡ ὁποία ἀργυράθη καὶ ἔγινε διὰ δαπάνης Σοφρονίου», καὶ ἔξωθεν «ἀνακενίσθη δι' ἐξόδου Εὐγενίου ἱερομονάχου ἀψχ...».

8) *Λειψανοθήκη* ξυλίνη (28 X 16) περιέχουσα σταυρὸν ξύλινον ἐσκαλισμένον καὶ πέντε τεμάχια λειψάνων, ἐχόντων ἐπιγραφὰς Σλαβικάς.

9) *Λειψανοθήκη* ξυλίνη (24 X 21) ἔχουσα χωνευτὰ τεμάχια ἐκ θαλασσίου ὀστράκου (σεντεφίου) περίξ καὶ περιέχουσα λείψανα ἁγίων, Παντελεήμονος, Ἀρτεμίου, Παρθενίου ἐπισκόπου Λαμπάκου, Μοδέστου, Παρασκευῆς, Γεωργίου, Ἀποστόλου Ἀνδρέου, Τρύφωνος, μέρος χλαμίδος Βασιλίσσης Θεοδώρας καὶ τεμάχιον ἐκ τοῦ σάκκου τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος.

¹ Ὁ Πρόχωρος οὗτος ἦτο Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλχίδος (1523 — 1549) κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν, «Πρόχωρος ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Προΐουστιν(ιαν)ῆς», ὑπάρχουσιν ἔξωθεν τοῦ δυτικοῦ τείχους τῆς μονῆς μεταξὺ τῶν ἐκ πλίνθων πέντε ἀψίδων καὶ ἀνωθεν τῶν σταυρῶν. Ὁ Πρόχωρος ἔκτισε τὴν πλευρὰν, ἐφ' ἧς ὑπάρχει ἡ τράπεζα τῶν πατέρων, πρὸ τοῦ 1676, ὅτε ἱστορήθη αὕτη. Ὅρα καὶ ἱστορίαν μονῆς Δοχειαρίου ὑπὸ ἀρχιμ. Χριστοφόρου Κτιενᾶ. σ. 52.

² Ἀντὶ Τιμοθέου.

10) *Λειψανοθήκη* (35×25) περιέχουσα σταυρὸν ξύλινον ἡργυρωμένον καὶ λείψανα Τρύφωνος, Ἑλευθερίου, δύο τεμάχια ἀγνώστων ἁγίων, Βλασίου, ἕτερον Τρύφωνος, Χαραλάμπους, Παντελεήμονος, Ἀρτεμίου καὶ Πέτρου τοῦ Ἀθωτίου.

11) *Λειψανοθήκη* (28×21) περιέχουσα σταυρὸν κεχρυσωμένον μετὰ τιμίου ξύλου καὶ λείψανα Μηνᾶ, Χαραλάμπους, Παρασκευῆς, Τρύφωνος, Παντελεήμονος, Ἑλευθερίου, ἕτερον Χαραλάμπους, Γρηγορίου, καὶ τεμάχιον τοῦ μαρμάρου τοῦ ἑξαρτηθέντος ἐκ τοῦ λαιμοῦ τοῦ νέου, τοῦ ῥιφθέντος εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς νοσφισμὸν τοῦ εὐρεθέντος ἐν Σιθωνίᾳ θησαυροῦ, καὶ διασωθέντος διὰ θαύματος ὑπὸ τῶν Ἀρχαγγέλων¹. Ἐχει δὲ ἡ θήκη αὕτη καὶ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν. «Ἡ παροῦσα ἀργυρωθῆκη ὑπάρχει τοῦ πανοσιωτάτου ἁγίου πνευματικοῦ Κυρίου, Κυρίου Διονυσίου Πελοπον(ν)ησίου Δοχειαρίτου ἐφθιάστι εἰς Φιλιπούπολιν 1777 εὐτελοῦς».

12) *Λειψανοθήκη* (15×12) περιέχουσα λείψανα τοῦ ὁσιομάρτυρος Στεφάνου καὶ ἔξωθεν τὴν ἐπιγραφὴν «† Διὰ ἐξόδων πάντων τῶν ἀδελφῶν τῆς νέας κοινοῦς (συν)τροφίας Τυροφλίτιον ὑφαντίδων Ρα† Ἀννης 1780 σεπτεμβρίου 22», ἔσωθεν δὲ τήνδε· «Ἡ παροῦσα θήκη ἀφιερῶθη εἰς τὴν μονὴν τοῦ Δοχειαρίου τῶν ἁγίων Ταξιαρχῶν τοῦ ἁγίου ὄρους εἰς μνήμην αὐτῶν».

13) *Λειψανοθήκη* (28×19) «τῆς ἁγίας Παρασκευῆς καὶ διαφόρων ἁγίων». Ἔτερον² μέρος τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Εὐπλου, καὶ δέρμα ἀγνώστου ἁγίου. Φέρει δὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Ζαχαρίου Δοχειαρίτου ἐκ Σλήμνου, διατρίβοντος ἐν Βοδενοῖς τῷ 1829».

14) *Λειψανοθήκη* (27×21) ἐκ θαλασσίου ὀστράκου περιέχουσα λείψανα ἁγίων, Παρασκευῆς, Παντελεήμονος, Βλασίου καὶ Λουκᾶ. Ἐντὸς τῆς θήκης ταύτης ὑπάρχει ἐτέρα, ἔχουσα περίμετρον $29/100$ καὶ περιέχουσα «μέρος τῆς κάρας τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ 1789. Δ. Χ. Ρ. (Δοχειαρίου) καὶ ἄλλη ἔχουσα περίμετρον $19/100$ καὶ περιέχουσα λείψανα Θεοδώρου Στρατηλάτου, καὶ ἐτέρα (7×2) περιέχουσα λείψανον «† Ἡρμολάου ἱερομάρτυρος».

15) *Λειψανοθήκη* (23×19) περιέχουσα σταυρὸν γλυπτὸν μετὰ τιμίου ξύλου καὶ λείψανα ἁγίων, Παγκρατίου, Ἰακώβου τοῦ Πέρσου, Μερκουρίου, Χαραλάμπους, Θεοδώρου Στρατηλάτου, Θεοδώρας τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ, Παντελεήμονος, Προκοπίου, Πέτρου Χωιδᾶ Κεφαλῆνέ(ου), Χρυσοστόμου καὶ Βλασίου. Ἡ θήκη αὕτη ἔχει τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην· «Κτήμα καὶ ἀπόκτημα διὰ ἐπιστάσις καὶ συνδρομῆς καὶ πάνυ μόχθου καὶ ἐξόδων τοῦ πανοσιωτάτου Χατζῆ παπᾶ Θεωνᾶ Δοχειαρίτου 1834 Νοεμβρίου 20».

16) *Σακκίδιον* περιέχον τεμάχια λειψάνων ἀγνώστων ἁγίων, ἅτε τῶν

¹ Ὅρα τὴν ἱστορίαν τῆς μονῆς Δοχειαρίου ὑπὸ Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Κτενᾶ σ. 18.

² Φαίνεται ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἄλλο τεμάχιον τοῦ ἁγίου Εὐπλου, ἀλλὰ νῦν δὲν ὑπάρχει.

ἀργυρῶν θηκῶν ἀρπαγείσων μετ' ἄλλων ἱερῶν σκευῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων κατὰ τὴν μεγάλην ἡμῶν ἐπανάστασιν, ὥς ἡ παράδοσις ζωηρῶς ἀναφέρει καὶ ἡ ἔλλειψις τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ 1770 ἀναφερομένων ἐπιβεβαίωσι¹.

Ἐνταῦθα φυλάσσεται καὶ μικρὰ ἀνάγλυφος εἰς τὸ βάθος μαρμάρου εἰκὼν τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἢ Γεωργίου οὐχὶ μεγαλύτερα τῶν ¹⁰/₁₀₀ τοῦ μέτρου, ἃν ἡ μνήμη δέν με ἀπατᾷ, διότι τὸ μέγεθος αὐτῆς ἀτυχῶς δέν ἔλαβον.

Δ'. ΙΕΡΑ ΣΚΕΥΗ

1) *Σταυροί*. Ἐν θήκῃ ἐξ ὀρειάλκου, δωρηθείση ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος τῶν Ἀμμελακίων ἢ ἴσως Ἀμπελακίων, καὶ ἀνωτέρω περιγραφείσης, περιέχονται 18 σταυροὶ ἔχοντες τὰ ἑξῆς ὕψη 10 - 11 - 12 - 14 - 14 - 17 - 18 - ¹⁸/₁₀₀ τοῦ μέτρου (ὁ τελευταῖος δὲν περιέχει ξύλινον σταυρόν, ἀλλὰ μόνον ὁ ἀργυρος ὑπάρχει) καὶ ἄλλη τὰ ἑξῆς 21 - 23 - 27. Οἱ ἐπόμενοι ἔχουσι καὶ ἐπιγραφάς, ὁ μὲν ἔχων ὕψος 21 «Σοφρονίου μοναχοῦ 1785», ὁ δὲ 23 «Ἀρχιμανδρίτου Σλομποζίας Γαβριὴλ Σμυρναίου 1837 Αὐγούστου 9», ὁ δὲ 24 «Διὰ σηνδρομῆς καὶ δι' ἐξόδου Ἀνθίμου ἱερομονάχου ἐκ τῆς Μωνῆς τῆς Θεοτόκου Κωσσηνήτσας. Μάστορας Δημήτρης». Ἐκ τῶν 18 τέσσαρες φαίνεται δὲν ἐμετρήθησαν. Ἄλλοι σταυροὶ ἀλλαχοῦ φυλασσόμενοι ἔχουσι τὰ ὕψη 21 - 27 - 29, ἐξ ὧν ὁ τελευταῖος ἀποτελεῖται ἐξ ὠραίου ἀργυροῦ σφυματοπλέγματος. Οὗτοί εἰσιν ὠραῖοι, ὁ δὲ μετὰ βάσεως ξυλόγλυπτος ἔχων ὕψος 26 εἶναι ἐπίσης ἑξαιρετόν τεχνῆς.

2) *Ἱερὰ Εὐαγγέλια* ἐπάργυρα ἐν μεγέθους (11×8) ἔχει τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν· «Κτῆμα Κυρίλλου ἱερομονάχου Ῥοδειστοῦ. Διὰ χειρὸς Θωμᾶ Ἱ. Χρυσοχόου Κρουσ». Ἄλλο (18×13). Ἄλλο (20×14) «Δ. Δαμιανός, Ἀμβρόσιος μοναχοὶ Δοχειαρίται».

Ἄλλο (37×27) μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν· «Τῷ παρὸν Εὐαγγέλιον οἰπαρχοὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Δοχειαρίου διὰ χερῶν Γεωργίου στηάτης Καλλαριτιώτης 1859». Ἄλλο (42×30) τὸ καὶ ὠραιότερον καὶ βαρύτερον· «Ἀρχιμανδρίτης Σλομποζίας Γαβριὴλ Σμυρναῖος 1844» καὶ τελευταῖον τὸ καθημερινόν, δεδεμένον δι' ἀργύρου μόνον κατὰ τὰς γωνίας καὶ τὸ μέσον, (36×26) ἐπιγραφὴν φέρον· «Θεῖον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἱερᾶς μονῆς Δοχειαρίου», ἐν ὧν ἔξ. Ὑπάρχει ἀνὰ ἓν καὶ εἰς τὰ παρεκκλήσια τῆς μονῆς.

3) *Ἁγία δισκοποτήρια μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῶν*. Τοιαῦτα ὑπάρχουσιν ὀκτώ, ἐφ' ἐνὸς τούτων γέγραπται· «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε, πηγῆς ἀθανάτου γεύσασθε» καὶ κάτω «Ἀρχιμανδρίτης Σλομποζίας Γαβριὴλ Σμυρναῖος 1846. Ὀκτωβρίου 20» καὶ ἐπὶ ἑτέρου· «Ἀρχιμανδρίτης Σλομποζίας Γαβριὴλ 1830 Αὐγούστου 15». Ἐπὶ ἄλλου· «Εὐγενίου μοναχοῦ, Παχωμίου Ἱερομο-

¹ Ὅρα ἱστορίαν τῆς μονῆς Δοχειαρίου ὑπὸ Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Κτενᾶ, σ. 71 - 72.

νάχου 1755». Ἐπὶ ἑτέρου· «καὶ τότε παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις Κυρίου Ζαχαρίου ἐκ τῆς Λίμνου διατρίβοντες ἐν βοδενοῖς κατὰ τὸ 1832». Ἐπὶ ἄλλου «Διμ(η)τρου Καναιλ(α)ς κε τὸν τέκνο». Διμ(η)τρου Ραλιος κε τὸν τέκνο» καὶ ἐπὶ ἑτέρου «† δι' ἐξόδου Ἱερεμίου προηγουμένου Συρπιότι 1842».

Ἐφ' ἐνὸς τῶν δισκαρίων γέγραπται· «Ἴδε ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου». Ὑπάρχουσι καὶ δύο δισκάρια ἄνευ βάσεως καὶ τέσσαρα δοχεῖα τοῦ ζέοντος ὕδατος. Ἐφ' ἐνὸς τούτων· «Γαβριὴλ Σλομποζίας 1832».

4) Δίσκοι ἀντιδώρου καὶ ἄλλα τινὰ σκεύη. Δίσκος διαμέτρου $4\frac{1}{100}$, ἐφ' οὗ γέγραπται· «Κτίμα μονῆς Δοχειαρίου, ἐπιτροπῆς δὲ Ἰωαννικίου Ἀρχιμανδρίτου κὲ Προηγουμένου Προκοπίου 1836 Ὀκτωβρίου 15». Ἄλλος διαμέτρου $3\frac{5}{100}$ «Διὰ συνδρομῆς κ(αὶ) ἐξόδων τοῦ δσιωτάτου ἐν Μοναχοῖς Κυρίου Μελχισεδεκ Δοχειαρίτου 1842 ἀπὸ ταξ(ειδίου) Ἀδιανου(πόλεως)». Ραντιστήριον (κανί), δι' οὗ ῥαίνουσι τὸν ἐπιτάφιον διὰ ῥοδελαίου. Χριαλῆς, δι' ἧς χρίουσι τοὺς ἐκκλησιαζομένους δι' ἐλαίου ἐκ τῆς κανδήλας τοῦ ἐορταζομένου ἁγίου. Δοχεῖον, δι' οὗ πίνουνσι τὸν ἁγιασμόν, ἐφ' οὗ γέγραπται· «διὰ ἐξώδου τοῦ Γέρου Δαμασκενοῦ μοναχοῦ Δοχ(ειαρίτου)».

Ἐν ἀρτοφόριον ὀκτάγωνον ἀνηρτημένον ἀπὸ τοῦ Κουβουκλίου τῆς ἁγίας Τραπεζῆς καὶ ἕτερον ἐπ' αὐτῆς. Ἦγουμενικὴ ῥάβδος ἔχουσα τεμάχια ἐν αὐτῇ κεχωνευμένα ἐκ θαλασσίου ὀστράκου καὶ ἑτέρα ἀρχιερατικὴ ἀργυρᾶ. Δύο διτρίκηρα μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς· «Κτίμα ΜΝΣ. Δ. Χ. ου 1845». Ἀρτοκλασία ἔχουσα τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν· «† Καὶ τότε σὶν τοῖς ἄλλοις ἐκ τῆς δι(α)χ(α)ρίου, ἐπιτροπῆς δὲ Ἰωαννικίου Ἀρχιμανδρίτου κὲ Προκοπίου προηγουμένου 1837».

5) Θυμιατήρια. Θυμιατήρια ὑπάρχουσι πέντε, ἐφ' ἐνὸς τούτων γέγραπται· «Ἀρχιμανδρίτης Σλομποζίας Γαβριὴλ» καὶ ἐπὶ ἑτέρου· «Ἀρχιμανδρίτης Σλομποζίας Γαβριὴλ Συμωναῖος 1845». Θυμιατήριον ἄνευ ἀλύσεων, κατὰ λεγόμενον, δι' οὗ θυμιῶσιν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου γέγραπται· «Σύναξις τῶν Ἀρχαγγέλων. Διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου Κυρί(λ)ου ἱερομονάχου Πελοποννησίου Δοχειαρίτου, ἀφιέρωσης ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ Μονῇ ἐς μνημόσυνον αὐτοῦ 1834» ἕτερον τοιοῦτον «τοῦ ταπεινοῦ Μητροπολίτου Ἀ(δ)ριανουπόλεως Γρηγορίου τῷ αὐλῷ'. (1839) ἔτει».

6) Κιβώτια. Τὰ κιβώτια ταῦτα, τέσσαρα τὸν ἀριθμόν, ἔχοντα σχῆμα μονῆς, φέρουσιν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου οἱ διάκονοι ὅταν θυμιῶσιν τὸ ἐκκλησίασμα ἐν τῷ Καθολικῷ ναῷ ἢ καὶ τοῖς ἐορτάζουσι παρεκκλησίαις.

Ἐφ' ἐνὸς τούτων, ὥραιότατος ὄντος, ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή. «Τὼ παρόντι ἀργυροῦν Κυβότην ὑπάρχῃ τῆς ἱερᾶς βασιλικῆς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου διὰ συνδρομῆς καὶ δαπάνης τοῦ πανοσιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἁγίου σκευοφύλακος Κυρίου Κυρίλλου Χιοπολίτου καὶ ὅσοι ἐβοήθησαν ὡς τοῦτο νὰ ἔχουν βοήθειαν τοὺς θύους ταξιάρχας. Ἀμὴν αψ(α)». (1791). Ἐπὶ τοῦ ἑτέρου γέγραπται· «κατεκοσμήθη πόθῳ καὶ δαψιλῇ δαπάνῃ τῆς τοῦ

Δοχειαρίου) διὰ χειρὸς Θωμᾶ Ἰσιδώρου κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1849 καραϊᾶς».

Ἔτερον ἀπλοῦν μετακομισθὲν ἐκ τῆς ἐν Σλομποζία μονῆς καὶ ἐν ὥραϊον ξύλινον, ἔχον ἐκ θαλασσίου ὁστράκου κεκωνευμένου εἰς τεμάχια τὰς εἰκόνας τῆς Ἀναστάσεως καὶ Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ πέριξ αὐτῆς τὰς τῶν Ἀρχαγγέλων.

7) *Ἐξαπτέρυγα*. Δύο μετὰ τοῦ σταυροῦ αὐτῶν, ἑφ' οὗ γέγραπται «† Διὰ δαπάνης Μελχισεδέκ μοναχοῦ, Ἀφιερωθέντα ἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν τοῦ Δοχειαρίου 1844 Μαΐου 21»¹.

8) *Ἐγκόλπια*. Ἐγκόλπιον διαμέτρου $\frac{6}{100}$ ἔσκαλισμένον, ὥραϊον, ἔχον τὴν ἐπιγραφὴν· «Μητροπολίτης Ἰωσήφ» πάντως ὁ Ἀχρίδος, οὗ τὰ διτρίκῃρα ἐσυλήθησαν μετὰ τῶν λοιπῶν ἱερῶν σκευῶν κατὰ τὴν μεγάλην ἡμῶν ἐπανάστασιν. Ἔτερον διαμέτρου $\frac{7}{100}$ μετὰ ἀλύσεως· κάτωθι αὐτοῦ κρέματα σταυρὸς ἀργυροῦς μετὰ λίθων. Φέρει δὲ τὴν ἐπιγραφὴν· «Ταπεινὸς ἀρχιεπίσκοπος Ἐλασσόνης καὶ ἀρχαγγέλων τῆς μεγάλης Μοσχοβί(ας;) ἀρσένηως, ἱερί» (1609). Ἐν τῷ μέσῳ ἔχει στρογγύλην πέτραν μετὰ ταῦτα τεθεισαν, κατὰ τὴν παράδοσιν, χρώματος κλίνοντος εἰς τὸ φαιόν, εἰμὴ εἰς τὸ κόκκινον. Μία καρδιά ἐπίχρυσος μετὰ ἀλύσεως καὶ εἰς σταυρὸς ἐγκόλπιος.

Ε'. ΙΕΡΑ ΑΜΦΙΑ

Ἡ μονὴ κέκμηται ἐπιτάφιον κεντητόν, ἀρίστης τέχνης, καὶ μεγίστης ἀξίας, ἐμποιοῦντα θαυμασμὸν τοῖς ἀρχαιολογοῦσι, καὶ ἔχοντα διαστάσεις 153×106 καὶ πέριξ τὴν ἐπιγραφὴν τήνδε· «Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθη Χ(ριστ)ὲ καὶ ἀγγέλων στρατιαὶ ἐξεπλήττοντο, συνκατάβασιν — τὴν φοβερὰν σου βασιλεῦ· δευτέραν παρουσίαν πίστει καὶ πόθῳ προ(ο)δοκῶ. Ἐξίσταμαι καὶ τρέμο· πῶς ἀτενίσσο σοι κριτὰ — πῶς εἵπομον τὰς πράξεις, τίνα μεσίτην χρίσωμαι πὸς φύγω τὰς κολάσεις — ἀπαγορέβο ἑμαυτὸν πρὸς σὲ νῦν καταφεύγω· σόσον με σ(ω)τερ ἀωρέαν δι' οἶκτον εὖσπλα(γ)χνίας» —.

Ἀνωθεν τοῦ Ἀγγέλου τοῦ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἱσταμένου γέγραπται· «ἐκ μονῆς ὑπάρχει Δοχειαρίου», κάτωθι δὲ τῶν ἑξαπτερύγων Ἀγγέλων «ἔτι ζοῦν'» (1605).

Ἔτερον κεντητόν ἐπιτάφιον θαυμάσιον διαστάσεων 116×96 . Ἐπ' αὐτοῦ γέγραπται· «χεῖρ εὐτελοῦς Καλλινίκου ἱερομονάχου ἔτει ζ'οκβ'» (1614) καὶ κατωτέρω· «Ἔστι αἰεὶ κλῆρος μονῆς τῶν ἀσωμάτων Δοχειαρίου φημὶ τῶν ἐν τῷ Ἀθ(ῶ)», καὶ ἄνωθεν μεταξὺ τῶν ἑξαπτερύγων· Ἀνάθημα ἐκώμεισα Ἰουλυανῆ $\frac{a}{x}$ (= μοναχῇ). Πέριξ τοῦ ἐπιταφίου τούτου τὰ ἐξῆς· «Βροτοὶ βλεπωντες των ἀμ(ν)ων υπλομενον σιτιθῆται και τρεμεται βλεποντες κατω. ΧS (Χριστὸς) γὰρ ενδον θυεται καθημεραν· και πᾶσαι αἱ τάξεις αὐλῶν τε ταγμα-

¹ Τὰ ἀγορασθέντα τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1768 ἀπὸ τῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος πάντως ἐσυλήθησαν κατὰ τὴν μεγάλην ἡμῶν ἐπανάστασιν.

των λειτουργικῶς κυκλοῦσιν αὐτῷ σνιτρομῷ¹ μελιζεται δε καὶ τρεφει τοὺς ἀξιους· ἀναξίους φλεγειν».

Ἔτερον ὠραῖον ἐπίσης, ἀλλὰ μικρότερον (61×47), ἔχοντα μόνον τὸν Χριστὸν καὶ ἓνα Ἀγγελον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ ἕτερον παρὰ τοὺς πόδας.

Τὴν σὺναξιν τῶν Ἀρχαγγέλων ἔργον ἔξαισίας τέχνης, ἀλλ' ὀλίγον ἐφθαρμένον κατὰ τὰ πρόσωπα τῶν τεσσάρων Ἀγγέλων. Ἡ φθορὰ προήλθεν ἐκ τῆς προστριβῆς τῶν ἐνδυμάτων τῶν μοναχῶν κατὰ τὸν ἀσπασμὸν τῆς εἰκόνης τῶν Ἀρχαγγέλων ἐπὶ τοῦ ἀριστουργήματος αὐτοῦ².

Ἡ τελεία καταστροφή δύναται νὰ προληφθῇ, ἐὰν διαταχθῇ ὁ σκευοφύλαξ νὰ αἴρῃ τὸ ἔξαισιον αὐτὸ τεχνούργημα κατὰ τὸν ἀσπασμὸν τῆς εἰκόνης τῶν Ἀρχαγγέλων, ὡς πράττει καὶ ὁ σκευοφύλαξ τῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων. Τὸ ἔργον τοῦτο ἔχει διαστάσεις 109×85, καὶ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφήν· «Διὰ συνδρομῆς ἐμοῦ τοῦ παπᾶ Δανιὴλ Καιριγότας³ ὑπόνιμα⁴ ἀνεστοιθῆ ἡ παροῦσα πύλη ἐπὶ ἔτους αὐτοῦ⁵». (1673).

Δύο ἐπιτραχήλια, ὧν τὸ ἐν (135×35) ἔχει ὠραίας κεντητὰς τὰς τῶν Ἱεραρχῶν εἰκόνας, καὶ τὸ ἕτερον (154×31) τὰς Δεσποτικὰς εὐρετὰς. Ἐπὶ τούτου ὑπάρχει τὸ ἐξῆς δίστιχον «Ἀμφιον Ἱερῶν⁶ τόδε Ἀναστασίῳ δὲ χρῆμα—Ἱεροχριστοφόρος δ' ἀνέθετο⁶ τῷ Κυρίῳ».

Δύο ἐπιμανίκια, ἐφ' ὧν γέγραπται· «Κτῆμα Ἀναστασίῳ πέλει τόδ' ἄμφιον ὄντως ἀνέρος εὐσεβέως Χριστοφόρου τε θύτου—οὗτος γὰρ δαπάναις ἰδίαις κοσμήσατο χρῆμα κάλλιστον βλεπέειν θυότατον φορέειν».

Δύο ἐπιγονάτια ὠραῖα, ὧν τὸ ἐν ²⁸/₁₀₀ ἔχει τὴν ἐξῆς ἐπιγραφήν· «περὶ ζῶσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου δηνατέ, αψῆγ (1763) χεῖρ Τα, (= Ἀντωνίου) καὶ τὸ ἕτερον ²⁵/₁₀₀. Ἐν ὁράριον μετὰ κεντητῶν ἁγίων, καὶ ἐν ὠμοφόριον, ἐφ' οὗ γέγραπται· «Τὸ παρὸν ὠμοφόριον ὑπάρχει τοῦ Πανιερωτάτου Μ(ητ)ροπολίτου Λαρίσσης Κυρίου Διονυσίου ἀρχῆβ» (1662).

Εἴκοσι καὶ μίαν ζώνας ἀργυρᾶς πορπουμένας ἔμπροσθεν, καὶ ὀκτὼ ἐκ θαλασσίου ὀστράκου. Δύο μῆτρας, καὶ ἄλλα ἀρχιερατικά, ἱερατικά καὶ διακοινικὰ ἄμφια ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀξίας.

Ἡ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν συλήσασα τὸ σκευοφυλάκιον τῆς μονῆς Τουρκικῆ φρουρᾶ ἣ δὲν ἔδωκε σημασίαν τινὰ εἰς τὰ κειμήλια ταῦτα ἣ δὲν εὐρίσκοντο τότε ἐν τῷ συληθέντι σκευοφυλακίῳ.

Ὅτι δὲ ἡ σύλησις αὕτη, ἦν ζωηρῶς λίαν ἀναφέρει καὶ ἡ παράδοσις τῆς μονῆς, ἔλαβε χώραν μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἔλλειψις τῶν ἐξῆς ἱερῶν ἀμφίων

¹ Ἀντὶ σὺν τρόμφ.

² Ἡ Σὺναξις ὑπάρχει.

³ Ἀντὶ ἰσως Τσιριγώτης, ἐκ τοῦ Τσιρίγου, ἥτοι τῶν Κυθήρων.

⁴ Ἀντὶ ἐπώνυμον.

⁵ Ἀντὶ Ἱερὸν.

⁶ ἀνέθετο.

καὶ σκευῶν, ἅπερ ἐν τῷ ἐπομένῳ καταλόγῳ ἀναφέρονται, ὥς καὶ ἡ ἔλλειψις τῶν θηκῶν τῶν ἁγίων λειψάνων, αἵτινες δὲν ἀντικατεστήθησαν, διότι δὲν ἐγίνωσκον τίνων ἁγίων λειψάνων ἦσαν. Ἐχει δὲ ὁ κατάλογος οὗτος ὥς ἑξῆς.

«1770. Ἰανουαρίου α. Ἐδὼ σημειώνομεν διὰ ἐνθύμισιν τὰ σκεύη τοῦ κάτω Σκευοφυλακίου κατ' ὄνομα ἐν τῷ παρόντι καταστίχῳ ὅπου τὰ ἐπήγαμεν εἰς τὸ ἐπάνω Σκευοφυλάκιον ἡμεῖς οἱ παρόντες γεγραμμένοι: Ὁ,τε Σκευοφύλαξ Κύριλλος, Παπᾶ Γεράσιμος, Γερο Πετρόνιος, Ἀβέρκιος, Ἰγνάτιος, καὶ ὁ Μαστρονίκος καὶ ὁ Γερο Θεόκλητος.

Θυμιατὰ ἀργυροχρυσωμένα	8
Κανδήλια σφυριστὰ καὶ χυτὰ μεγάλα μικρὰ ἀργυρᾷ ὄλα	41
Κατσία τὸ ἓνα... ¹ ἀργυροχρυσωμένο	4
Κιβώτιον ἀργυροχρυσωμένον	1
Ἐξαπτέρυγα μὲ τὸν σταυρὸν ἀργυρόχρυσα	5
Πατερίτσα συρματερὴ ἀργυρόχρυση	1
Τρικῆρια καὶ δικῆρια ἀργυρᾷ τοῦ Ἰωσήφ Ἀχριδῶν	2
Ὁράρια ἀργυρόχρυσα περασπεροῦ	2
Περιζώνια μὲ τὰ κολάνια τοὺς ἀργυρᾷ	21
Σταυροὶ ἀργυρόχρυσοι μὲ μαργαριτάρια ὄλοι καλοὶ	12
Ἐγκόλπια μὲ τὸν... ἀργυρόχρυσα	5
Μονόκερα...	1
Ἐγκόλπιον μερτζάνι... ἀργυρωμένο	1
Εὐαγγέλιον μὲ τὸν μέγαν ἀργυρόχρυσα	4
Δίσκοι ἀργυροὶ οἱ δύο μεγάλοι	3
Δισκοπότηρα μὲ τὰ ἀκόλουθὰ τοὺς ἀργυρόχρυσα	6
Στράβιττες μὲ θακοκάνικα ἀργυροχρυσωμένα	13
Κατὰκὶ ἀπὸ θυμιατῶν ἀργυροῦν	1
Καῖβὲ ἱμπρίκι χρυσωμένο	1
Πόλοι ὁ ἓνας μέγας καὶ ὁ ἄλλος μικρὸς ἀργυρόχρυσοι	2
Στεφάνια μὲ τὸν μικρὸν ἀργυρόχρυσα ἀπὸ δεσποτικά	3
Στεφάνια ἀργυρᾷ ἄχρηστα	3
Ἀρτοκλασία μεγάλη ἀργυρᾷ	1
Θήκη τοῦ ἁγίου Εὐπλου συρματερὴ ἀργυρόχρυση	1
Ἐπιμάνικα διὰ μαγγάνου καλὰ ζεύγη	18
Ἐπιτραχήλια διὰ μαγγάνου ἐκλεκτὰ	7
Ἀέρες μὲ 2 καλύμματα διὰ μαγγάνου ἐκλεκτὰ	3
Σαγγαροῦδι ἀργυρόχρυσον μὲ μαχαιροῦδι μπογὰς	1
Βούλ Σύναξις σιδηρένια	1
Ἐγκολπούδια μὲ ἓνα σταυροῦδάκι ἀργυρᾷ	3

¹ Ἐνθα τὰ ἀποσιωπητικὰ ἐν τῷ μεταξὺ ὑπάρχουσι λέξεις δυσανάγνωστοι.

Σακκούλα διὰ μαγγάνου ὅπου ἔχει τοῦ Ἀχρίδος τὸ ἐγκόλπιον ἐκλεκτὴ	1
.... καλὸν	1
Ἐβάλαμεν καὶ εἰς τὸ ἔξω, μέσα εἰς τὸ σεντουκι ἐν πρώτοις: φελόνια χρυσοῦφαντα καλὰ	14
Στιχάρια χρυσοῦφαντα ὅλα καλὰ	23
Ἐπιτραχήλια χρυσοῦφαντα ὅλα καλὰ	23
Μανδήλια χρυσᾶ καλὰ τῶν εἰκόνων	13
Ποδιᾶς τῶν εἰκόνων χρυσοῦφαντες καλαὶ	21
Ὠραία Πύλη διὰ μαγγάνου Σύναξις	1
Σάκκοι χρυσοῦφαντοι καλοὶ	4
Ὠμοφορία διὰ μαγγάνου τοῦ Διονυσίου (Λαρίσης) καὶ τοῦ Ἀχριδῶν	2
Ἐπιγονάτια διὰ μαγγάνου	4
» ἀρχιερατικά με ἀσῆμι	2
» τῶν εἰκόνων	4

1770: Ἴδου καὶ τὰ πάνω σκεύη τοῦ ἐπάνω Σκευοφυλακίου.

Σταυροὶ μεγάλοι μικροὶ ἀργυρόχρυσοι	37
Ἔτι σταυρὸς ἐκλεκτὸς σκαλιστὸς μέγας με κλουφι	1
Λαβίδες μεγάλαις μικραῖς ἀργυρόχρυσαις	9
Εὐαγγέλια μικρὰ μεγάλα ἀργυρόχρυσα	6
Δισκοπότηρα με τὸ μεγάλο ἀργυρόχρυσα	5
Ἀστερίσκοι ἀργυρόχρυσοι	2
Λόγχη ἀργυρᾶ	1
Δισκάρια με τὸ μεγάλο ἀργυρόχρυσα	3
Πατερίτσα συντεφένια καλὴ τοῦ Πατριάρχου Διονυσίου (ἴσως ἡ ὑπάρ- χουσα)	1
Μονόκερον σὰν ἐγκόλπιον ἀσκάλιστον ἀργυρόδετον	1
Κούπα συντεφένια	1
Περιζώνιον ἀργυρόχρυσον με τὸ κολάνι	1
Καυκία τοῦ ὑψώματος ἀργυρόχρυσα	2
Ἄτερον ἐγκόλπιον ἀργυρόχρυσον	1

Καὶ εἰς ἐν κουτὶ μικρὰ τρανὰ ἐγκόλπια καὶ σταυρουδάκια ἀργυρόχρυσα ¹.

Τὰ παλαιὰ ἔγγραφα τῆς μονῆς, ἅπερ κατὰ τὴν ἐρήμωσιν αὐτῆς εἶχον ἀπολεσθῇ, καὶ ἄγνωστόν ἐστιν ἡμῖν¹ ποῦ καὶ πότε εὑρέθησαν, καλῶς ποιήσαντες οἱ ἀρχαῖοι πρίστάμενοι αὐτῆς ἔθηκαν ἐντὸς σακκιδίων παννίνων, ἐν οἷς εἶναι ἀδύνατον ἵνα εἰσέλθωσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, ἢ τε κόνις καὶ ἡ σίλφη καὶ ὁ σῆς² εὐχῆς δ' ἔργον θὰ ἦτο, ἂν καὶ οἱ νεώτεροι τοιοῦτοι ἐτίθουσιν ἐν

¹ Ἄπαντα τὰ ἐν ταῖς δύο σημειώσεσι ταύταις ἀναφερόμενα ἱερὰ ἄμφια καὶ σκεύη ἐσυλήθησαν, πλὴν τῆς Πύλης καὶ τοῦ Ὠμοφορίου τοῦ Λαρίσης Διονυσίου, τὰ ὅποια ἄγνωστον πῶς ἐσώθησαν.

τοιούτοις σακκιδίοις τὰ νεώτερα ἔγγραφα τῶν μονῶν αὐτῶν καὶ τις λόγιος καὶ τίμιος ἀδελφὸς ἐπεμελεῖτο πάντων τούτων τακτικῶς καὶ ἐκαθαρίζεν αὐτὰ καὶ τοὺς κώδικας ἀπὸ τῶν εἰρημένων ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἂν τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ταύτην ἐξήλεγχον ἐπιμελῶς τινες τῶν προϊσταμένων τῶν μονῶν. Εὐχῆς ἐπ' ἵσης ἔργον θὰ ἦτο, ἂν καὶ τὸ πλουσιώτατον ἀρχεῖον τῆς Κοινοῦτος πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτοῦ ἐκ πυρκαϊᾶς μετέφερον ἐπὶ τοῦ Πύργου καὶ ἰδίᾳ ἐν τῷ ἄνω ὁρόφῳ, ἔνθα δὲν ὑπάρχει ὑγρασία, ἐκεῖ δ' ἐταξιδέτουσαν αὐτό. Ἄλλοτε ἐξήγησα ὅπως δωρεὰν ἐκτελέσω τὴν ἐργασίαν αὐτήν, ἀλλὰ τινες τῶν ἀντιπροσώπων ἀντέστησαν δισχυρισθέντες ὅτι θὰ ἀντέγραφον αὐτὸ καὶ θὰ ἐδημοσίεον! Οἱ τοιοῦτοι σφόδρα κατεταράχθησαν καὶ ὅταν ἤκουσαν ὅτι ἡ μονὴ τοῦ Δοχειαρίου μοὶ παρεχώρησε τὸ ἀρχεῖον αὐτῆς μετὰ τῆς παρακλήσεως, ὅπως τὸ μὲν ἀρχαῖον ἀντιγράψω, τὸ δὲ νεώτερον ταξιδετήσω, ὥς καὶ ἐγένετο, προσεπάθησαν, ὅπως ματαιώσωσι τὴν ἐντολήν, μάτην ὅμως. Ἐκ τῆς ἀνατεθείσης μοι δὲ ἐργασίας ἐκείνης προέκυψεν ἡ ἱστορία τῆς μονῆς, τὰ κειμηλιαρχεῖα αὐτῆς, ἡ δημοσίευσίς τῶν χρυσοβούλλων λόγων καὶ τῶν σπουδαιοτέρων ἐκ τῶν Πατριαρχικῶν σιγιλλίων καὶ ἄλλων ἐγγράφων, χωρὶς ἡ μονὴ νὰ ἐξοδεύσῃ οὐδὲ ὀβολόν.

Ἐνταῦθα ποιοῦμαι καὶ τὴν ἐξῆς σύστασιν· ὅπως, ὅταν μεταβαίνωσιν εἰς τὰς μονὰς τοῦ Ἀθῶ λόγιοι πρὸς μελέτην τῶν χειρογράφων, παρίστανται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ καὶ τῷ ἀρχεῖῳ πλείονες τοῦ ἑνὸς προϊστάμενοι καὶ τοὺς πρὸς μελέτην παραδιδόμενους κώδικας παραδιδῶσιν ἐπὶ ἐνυπογράφῳ ἀποδείξει, ἐν ᾗ δέον ἵνα περιγράφωνται τὰ κυριώτερα τοῦ κώδικος καὶ ἰδίᾳ τὸ περιεχόμενον, ὃ ἀριθμὸς τῶν φύλλων, τῶν εἰκόνων καὶ λοιπῶν, διότι οἱ ἀναγνώσται ἐνίοτε οὐ μόνον φύλλα κόπτουσι καὶ εἰκόνας, ἀλλὰ καὶ ἀντικαθιστῶσιν αὐτοὺς δι' ἄλλων, ὥς ἔπραξέ τις ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς μονῆς τοῦ Κουτλουμουσίου, οὐ πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἀντικαταστήσας τὸν κώδικα τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κυροῦ Ματθαίου διὰ τινος χειρογράφου γραμματικῆς ἐπιθεις ἐπ' αὐτῆς τὸν ἀριθμὸν τοῦ κώδικος καὶ παραδοὺς ταύτην ἀντ' αὐτοῦ εἰς τὸν εὐπίστον καὶ ἀπρόσεκτον βιβλιοφύλακα τῆς μονῆς.

Αἱ μοναὶ δὲ αἱ ἔχουσαι πλοῦσια σκευοφυλάκια δέον ἵνα μετακαλέσωνται διὰ μέσου τῆς Κυβερνήσεως εἰδικοὺς ἄνδρας καὶ ταξιδετήσωσι τὰ ἱερὰ αὐτῶν σκευὴ καὶ ἄμφια κατ' εἶδος καὶ χρονολογίαν ὑποδεικνύοντες ἐν ταύτῃ καὶ μέρη κατάλληλα πρὸς ἀσφαλεσιάτην αὐτῶν φύλαξιν ἀπὸ τε τῶν πυρκαϊῶν καὶ τῶν λωποδυτῶν καὶ τῆς ὑγρασίας, ἂν δὲ δὲν ὑπάρχωσι τοιαῦτα, νὰ ὑποχρεώσωσι τὰς μονὰς νὰ κατασκευάσωσιν ἢ ἐν Κερυαῖς, τῷ κέντρῳ τοῦ ἁγίου ὄρους, ἐν ἔχον διαμερίσματα ἰδιαίτερα διὰ τὰ ἱερὰ σκευὴ καὶ ἄμφια ἐκάστης μονῆς ἢ ἀνὰ ἓν ἐν τῷ περιβόλῳ ἐκάστης ἐπίσης μονῆς, ἐν ᾧ δέον ἵνα τοποθετήσωσι καὶ τὰς βιβλιοθήκας, διότι ἐν τοῖς πύργοις εἶναι μὲν ἐξησφαλισμέναι αἱ τε βιβλιοθήκαι, ὅσαι ἔχουσιν ἐν αὐτοῖς τοποθετηθῇ, καὶ τὰ ἀρχεῖα ἐκ τῶν πυρκαϊῶν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐκ τῆς ὑγρασίας, ἣτις εἶναι ἐχθρὸς αὐτῶν ἐπίσης

ἄσπονδος. Ἐπειδὴ δὲ πιθανὸν αἱ μοναὶ ἄφ' ἑαυτῶν νὰ μὴ πράξωσι τοῦτο, τῶν ἐν αὐταῖς προϊσταμένων μὴ ὑπολογιζόντων ἀκριβῶς τὴν μεγίστην καὶ ἀνεπανόρθωτον ζημίαν, ἣν οὐ μόνον τὸ ἅγιον ὄρος θὰ ὑποστῇ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔθνος καὶ ὁ κόσμος ὁλόκληρος ἐκ τῆς ἀπωλείας τῶν ἀνεκτιμήτων αὐτῶν θησαυρῶν, διὰ τοῦτο ἀνάγκη πᾶσα ὅπως ἡ ἐκκλησία καὶ ἡ κυβέρνησις ἐπιβάλωσι τὴν ἴδρυσιν αὐτῶν καθ' ὅλους τοὺς ἐπιστημονικοὺς ὁρους πρὸς ἑξασφάλισιν αὐτῶν.

Οἱ προϊστάμενοι τοῦ ὄρους, εὐθὺς μετὰ τὴν πυρκαϊὰν τῆς Σίμωνος Πέτρας, τὴν ἐπισυμβᾶσαν τῇ 28 Μαΐου 1891 καὶ ἀποτεφρώσασαν 42 κώδικας περγαμηνῶν τοῦ Ι-ΙΔ' αἰῶνος, 147 χαρτῶν τοῦ ΙΔ-ΙΘ' αἰῶνος καὶ 56 χαρτ. ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς τῶν αὐτῶν αἰώνων, τὰ ἀδύνατα δυνατὰ θὰ ἔπρεπε νὰ πράξωσιν, ὅπως κτίσωσιν ἰδιαίτερα κατάλληλα κτίρια πρὸς ἑξασφάλισιν τῶν ἀνεκτιμήτων θησαυρῶν αὐτῶν ἀπάντων, ἀλλὰ δὲν ἔπραξαν τοῦτο. Ἀνάγκη λοιπὸν πᾶσα ὅπως ἐπιβληθῇ αὐτοῖς τοῦτο, ἵνα μὴ βραδύτερον θρηνώμεν τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν, ὅπερ μυριάκις ἀπεύχομαι.

† ΑΡΧΙΜ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΤΕΝΑΣ